

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči št. 2074.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2492
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavođu: Ljub-
ljana št. 11.842. — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.221.

Ljubljana, 19. aprila.

Se štirje dnevi nas ločijo od avstrijskih volitev. Poleg narodnega sveta (parlamenta) se prihodnje nedeljo obnovi tudi več deželnih zborov in občinski svetovi, med katerimi je dunajski daleko najpomembnejši. Ta vrši istočasno tudi funkcije dunajskega deželne zbornice, ker je Dunaj ena izmed devetih dežel avstrijske zvezne republike.

Zadnji narodni svet, ki je zaključil svoja zasedanja 31. marca, je bil izvoljen dne 22. oktobra 1923. Štel je 165 poslancev, med katerimi je bilo 82 krščanskih socialcev, 68 socialnih demokratov (kmečka zveza). Ker je krščanski socialcem kot relativno najmočnejši stranki manjkalo glas do polovice vseh mandatov, so se zvezali s svojimi starimi političnimi in kulturnimi nasprotniki, velenenci in skupaj z njimi stvorili avstrijsko zvezno vlado. Vendar tudi ta neprirodna koalicija ni spravila skupaj dvestretinske večine, ki je v Avstriji potrebna za sprejem nekaterih posebnih zakonov, tako zvanih ustavnih zakonov. Ni torej čuda, da je delala močna, kompaktna in složna socialistična opozicija vladi velike pregla-vice in čisto izbojevala kompromise, ki niso baš povečali vladnega prestiza. Drugače je bilo v drugi najvažnejši avstrijski politični zbornici, v dunajskem občinskem in deželnem zboru. Tu se v nobenem slučaju ne zahteva dvestretinska večina, vsled česar so socialni demokrati s svojimi 79 zastopniki od 120, kolikor znaša celokupno število, vladali v njem kot popolni gospodarji. Njihovega dominantnega stališča ni mogel omajati noben poizkus krščansko-socialne obstrukcije.

Tak položaj je postajal neznosen za klerikalce. Ko se je vladajoča stranka še kompromitirala s kričevitimi bančnimi aferami, ki so pretili razpad vladne ve-čine, je vlada sklenila razpisati predčasne volitve. Da reši, kar se rešiti da, je sklenil zvezni kancelar dr. Seipel kompromis s velenenci, ki se tudi ne-izrečeno boje izolirane volilne borbe. Vendar njegov »meščanski blok« izdaleka ni popoln. Zlasti je pomemben samostojni nastop kmečke zveze. Mnogo utegne škodovati vladi tudi akcija »grškega Savonarole«, profesorja in znanega bogoslovskega pisatelja doktor Udeja, ki ostro žigosa nemoralo v krščansko-socialni stranki, njeno so-delovalje v umazanih bankirskih aferah zadnjega leta in zahteva povratek k krščanstvu. Tudi sijnosti nastopajo na Dunaju samostojno. Že v zadnjem ob-činskem svetu so imeli svojega zastop-nika. To pot pa kandidirajo na dveh mestih tudi v narodni svet. Koroški Slo-venci nastopajo samostojno pri državnih in deželnozborskih volitvah. Demokratični elementi so se tudi pojavili z lastno listo.

Poglavitna borba se bje kakor tudi doslej med obema glavnima političnima strankama, socialno demokracijo in krščanskimi socialci ter njenimi hete-rogenimi privrsci, združenimi v »me-ščanskem bloku«. Agitacijska borba je navzlic dogovoru med strankami ne sa-mo izredno živahna, marveč tudi vrlo ostra. Značilen je na primer neolajni napad krščanskih socialcev na naj-opasnejšega razdiralca njihovih vrst, profesorja Udeja. Šli so tako daleč, da so mu očitali — to je storil sam zvezni kancelar dr. Seipel — da se v prvi vrsti poteguje za biveše prostitutke. Kakor pri nas in na celim svetu tako se tudi v Avstriji izrablja katoliška cerkev v strankarske svrhe. Prepoveduje se kan-didatura ne samo katoliškemu sloven-skemu duhovniku na skrajno drzen na-čin, podoben papeškemu boju proti slo-venkemu bogoslužju v našem Primor-ju, ječečem pod laškim jarmom, mar-več se odvzema pravica govora in kan-didacije celo ultrakrščanskemu profe-sorju teologije in Gradcu samo zato, ker škoduje njegov nastop vladajoči kleri-kalni stranki, četudi se je le-ta zvezala s framazoni in židi.

Težko je napovedati izid nedeljske borbe. Zdi se pa, da »meščanski blok« pod zaščito krive palice in židovskega kapitala ne bo dosegel svoje prvotne svrhe, da bi namreč ojačal vladno veči-no. Danes gre židovsko-katoliško-fašistični zvezi samo še zato, da socialna demokracija ne izbojuje večine v drža-vi, kakor jo že ima v dunajskem ob-činskem svetu in deželnem zboru.

Naše države se volilna borba v so-sednji republiki, s katero želimo ostati v najboljšem prijateljskem razmerju, neposredno ne tiče. Obsoditi pa mora-mo z vso odločnostjo surovi izgrede ka-toliškega škofa proti koroškim Sloven-cem. Tu se je vatikanska diplomacija zopet izkazala v najslabši luči. Neiskre-no pa je, če se nad celovškimi škofom razburja organ ljubljanskega škofa, ki je prepovedal slovenskim katoliškim duhovnikom kandidature pri strankah, ki niso SLS.

Nova japonska vlada

Tokio, 20. aprila. s. Nova vlada je so-stavljena pod predsedstvom barona Ta-naka.

London in Pariz proti Mussoliniju

Mučen utis Mussolinijeve »učiteljske« politike v angleškem zunanem uradu. — Angleška vlada obsoja Mussolinijevo protijugoslovensko politiko, ki je v nasprotju z interesi evropskega mira. — V Parizu računajo z možnostjo intervencije Društva narodov. — Fašisti proti »vmešavanju« Društva naro-dov. — Albanske vojne priprave.

London, 20. aprila. g. »Times«, ki so, kakor znano, oficijozen list zunanje-ga ministrstva, prinašajo zanimiv čla-nek o sporu med Italijo in Jugoslavijo. (O članku smo že včeraj na kratko po-ročali. Ured.) List piše, da napravila brutalni in odkriti Mussolinijev komu-nike hkrati z novo časopisno gonjo proti Beogradu vtis, da je italijanska vlada odločena, pustiti jugoslovenski kabinet čakati pred vrati. Tiranskega pakta niso le v Beogradu razlagali ta-ko, da pomenja toliko, kot da predsed-nik Ahmed beg Zogu sprejema italijan-ski protektorat nad Albanijo. Ta vtis se je sedaj le še povečal z odklonitvijo sleherne razprave o pogodbi, Italija se sicer za svoje stališče lahko sklicuje na formalno pravico, to mednarodnoprav-no stališče pa ni v nikakem razmerju s politično resničnostjo. Italijanska od-klonitev pogajanj mora napraviti mučen vtis ne le v Beogradu in Parizu, ampak tudi v Londonu, ker si mora angleška vlada misliti, da je Mussolini sprejel njene posredovalne predloge za mirno poravnavo spora.

List ugotavlja nato, da je Chamber-lain nasvetoval jugoslovenski vladi, naj ratificira gotove gospodarske dogovore z Rimom. Italiji pa je hkrati dal nasvet, naj z interpretacijo tiranskega pakta prepriča Jugoslavijo, da ta pogodba ni-ma namena obvezati Italijo da bo to ali ono albansko vlado za vsako ceno vzdržala na krmlju. Rimska vlada je skušala napraviti vtis, da je s podlago angleškega posredovanja sporazumna. Nato je naročila Jugoslavijo svojemu poslaniku v Rimu, naj začne direktne razgovore z Italijo. Sedaj pa je Rim s prezirnim odklonil možnost sporazuma. Odklonitev italijanske vlade mora le ojačati sumnjo in bojazen jugosloven-ske vlade. Novi beograjski kabinet bo najbrže počakal, da najdeta Francija in Anglija novo podlago za sporazum.

»Times« končuje svoj članek s sva-rilom, naj se obe vladi odločita za di-rekten sporazum. Ako ostane italijanska vlada pri svoji dosednji politiki, bo treba najti druge sredstva, da se spravi spor s sveta. Upati je treba, da bo Mussolini razumel, da vztrajanje na do-sedanjem nepopustljivem stališču ne more pojasniti razmerja med obema državama. Italijanska vlada je izjavila, da je pojasnitve položaja svrha njene politike. To je treba zahtevati tudi v splošnem interesu Evrope.

Važne pariške informacije

Pariz, 20. aprila. g. »Matin« piše o italijansko-jugoslovenskem sporu, da se težave med obema državama ne bodo odpravile, dokler Mussolini ne privoli v to, da dobi tiranska pogodba le ono dalekoosežnost, ki je ne bi smel nikdar prekoračiti. Italijanski listi pa nikakor ne razumejo, da bi mogla priti iniciativa za direktna pogajanja med Rimom in Beogradom z angleške strani. Ker je Chamberlain, ki je v Livornu privolil v gotove spremembe italijanske politike, najmanj poklican, pripraviti italijansko vlado k priznanju take potrebe, ostaja kot edina možnost le še Društvo naro-dov. Z abstinenco in molkom se ita-lijansko-jugoslovenski spor gotovo ne bo dal rešiti.

Pariz, 20. aprila. d. V »Echu de Pa-ri« piše Pertinax, da je računati z zboljšanjem napetosti med Italijo in Ju-goslavijo zaradi razlage tiranskega pak-ta, ker hoče Mussolini popustiti od svo-jeja dosedanjega trdovratnega stališča. Angleški veleposlanik Graham mu je namreč izročil lastnorčno pismo zu-nanjega ministra Chamberlaina, ki ga je očividno iznenadilo. Poslaniku je po-novno izjavil, da nikakor ne bo kršiti neodvisnosti in teritorialne nedotakljivosti Albanije. Dasi je Graham vztrajal na preciznih izjavah, ni Mussolini takoj odgovoril, zagotovil pa je, da čimprej sam odgovori Chamberlainu, kar se pa doslej še ni zgodilo. Vse kaže, da pride spor sedaj vendarle pred Društvo naro-dov, ker se je nova jugoslovenska vlada očividno že odločila za ta korak. V splošnem interesu pa je treba svetovati Beogradu, naj zaenkrat še počaka na Mussolinijev odgovor, ki ga bo podal Chamberlainu, kakor je zagotovil.

Zanimiv glas francoskega desničarskega lista

Pariz, 20. aprila. l. V »Liberte« piše Bainville, da prihaja celo vedno bolj vz-nemirljive vesti o naraščajočem jugoslo-vensko-italijanskem sporu, večinoma iz Ze-neve iz krogov pripravljalne konference za omejitve oboroževanja. Ni dvoma, da se Društvo narodov nikakor ne bo vmešavati

v ta spor, ker bi njegova intervencija ne-mara več škodila kakor koristila. Med Ju-goslavijo in Italijo je spor v glavnem za-radi razlage tiranskega pakta, na katerem vztraja Beograd, dočim se Rim temu pro-tivi. Treba bo pač nasvetovati Jugoslaviji, naj nekoliko žrtvuje, da ne pride do očit-nega preloma. Ali vse kaže, da dobivajo v Beogradu poguma od velikih naprednih strank, ki po vsem svetu naravnost pro-sijo boga, da bi Mussolini napravil pogre-ško in napovedal volno svojim sosedom. To bi bila zanje najboljša prilika, da na-stopijo proti fašizmu, ker bi bili socialisti vseh držav zelo bojevitvi in bi zahtevali na-stop proti Italiji. Nemci s svoje strani no-čejo pomirjevalni duhov, ker računajo, da bi bila morebitna evropska vojna voda na njihov mlin. Kakor je položaj napet, vendar ni računati s tem, da bi prišlo do vojne med tema dvema državama, že zato ne, ker je Anglija v tesnih odnosih z Italijo. Ako bi pa prod pričakovanju le prišlo do volnih zapletitve, bi morala Francija ostati strogo nevtralna.

Mussolini proti Ženevi

Rim, 20. aprila. l. Časopisje prinaša brez komentarjev vesti, da namerava Jugosla-vija predložiti svoj spor Društvu narodov v razsojo. Znano je, da Italija ne pusti, da bi se Ženeva vmešavala v njeno interese, Mussolini smatra, da je tiranska pogodba stvar, v katero se nima nihče drug vme-šavati.

Mobilizacija v Albaniji

London, 20. aprila. s. »United Press« po-roča iz Aten, da so v Albaniji javno vršilo vojne priprave. Šest bataljonov pehote je baje včeraj odšlo iz Elbasana na jugoslo-vensko mejo.

Prihod albanskega poslanika v Beograd

Beograd, 20. aprila. p. Danes je dospel v Beograd naš poslanik iz Tirane Bora Jevčević. V razgovoru z novinarji je bil gle-de naših odnosov z Albanijo precej opti-mistično razpoložen.

Bern, 20. aprila. (že.) V mednarodnih ženevskih političnih krogih so prepričani, da je mogoča poravnava jugoslovensko-italijanskega spora edinele potom priziva Jugoslavije na Društvo narodov. Le na ta način je mogoča trajna rešitev albanskega vprašanja. Mir na Balkanu ne bo preje za-siguran, dokler ne bo albansko vprašanje rešeno mednarodnim potom.

Italijanska vojna proti naši deci

Sušak, 20. aprila. n. Tudi danes italijan-ski organi na mostu niso pustili naše de-oc v šolo. Intervencija našega konzula na Reki je ostala brez uspeha. Italijanske oblasti so odgovorile, da po rimski kon-venaciji niso dolžne puščati z Reke deco v jugoslovenske šole.

Pofašistenje italijanskega učiteljstva

Rim, 20. aprila. (be.) Vlada je izdala na-redbo, da morajo biti vsi učitelji fašisti.

Venizelos zopet na vidiku

Atene, 20. aprila. d. Predsednik republi-ke Konduriotis je sporočil predsedniku vla-de Zaimisu, da odstopa, ker ne bo več nositi odgovornosti za morebitno nevarnost, ki utegne nastati iz dejstva, da zbornica ni sprejela od pravnih novih ustave. Na pri-govarjanje ministrskega predsednika, da se bo ustava v najkrajšem času sprejela, je ostal Konduriotis na svojem mestu, vendar le začasno. Vse kaže, da je hotel Konduriotis s svojo demisijsko olati stališče svojemu pri-jatelju Venizelosu in mu tako pripomoči do izvolitve za predsednika republike. Ker še ni senata, bo pač zbornica imela hvega predsednika, ki bo do nadaljnjega imela hkrati tudi funkcije senata.

Pred razpustom sobranja

Sofija, 20. aprila. l. V par dneh izide v uradnem listu kraljev dekret, s katerim se razpušča sobranje, čigar funkcijska do-ba je potekla. Nove volitve bodo določene za 29. maja.

Sporazum med Francijo in Rusijo

Pariz, 20. aprila. (pa.) »Matin« poroča, da bo sporazum med Francijo in Rusijo glede predvojnih dolgov kmalu sklenjen.

Sionistični kongres

Basel, 20. aprila. d. Letošnji sionistični kongres se v proslavo 30letnega obstoja svetovne židovske organizacije otvori tu-kaj 24. avgusta. V Baslu je bil pred 30 leti prvi sionistični kongres, ki mu je predse-doval ustanovitelj židovskega pokreta, Teodor Herzl.

Naloge in načrti Velje Vukičevića

Volilnega mandata nima in je le malo izgledov, da bi ga dobil. Poskušal bo utrditi in razširiti sedanjo koalicijo, predvsem pa razčistiti razmere v radikalnem klubu. — Koalicija s klerikalci se mu ne zdi potrebna.

Beograd, 20. aprila. p. Že danes se z gotovostjo lahko reče, da današnja vla-da nima volilnega mandata. Sedaj že v njenih najintimnejših krogih priznavajo, da je Vukičevićevi vladi za enkrat po-verjena samo naloga, da poskusi do 1. avgusta urediti odnose v radikalni stranki in stvoriti zanesljivo parlamen-tarno večino, s katero bo mogoče dela-ti v Narodni skupščini. Vlada upa, da bo v teh treh mesecih lahko uredila odnose v radikalni stranki: računa zlasti na to, da bo večji del centruna zapustil Uzunovića in Maksimovića, ker nista več na vladi in se bo pridružil Velju Vukičeviću, ki bo v tem času po-skušal pridobiti tudi pašičevce. Res pa je, da se vlada nadeja, da bo dobila vo-lilni mandat, ako se ji to ne posreči. Seveda pa je dvomljivo, da bi krona Velju Vukičeviću poverila volilni man-dat, tudi ako bi se mu ne posrečilo ustvariti večine, ker bi bil potem nje-gov poraz pri volitvah skoro neizbežen, kar bi bilo tudi za krono mučno, razen seveda, ako bi Vukičević dobil nalog, da nastopi vlada pri volitvah strogo nevtralnno. Zato se splošno smatra, da se bodo Vukičevićevi naporji po pravo-slavnih velikonočnih praznikih kretali predvsem v smeri, da spopolni vlado in tako ojača svojo pozicijo in svojo

parlamentarno večino.

Tudi predsednik Narodne skupščine Marko Trifković je danes izjavil novi-narjem, da misli, da se bo vlada čim prej spopolnila, ker v današnji sestavi ne more dolgo ostati. Vlada bo posku-šala pridobiti v prvi vrsti razne frak-cije radikalne stranke. Zanimivo je tudi, da se nikičevići že javno hvalljo, da bo njihova skupina vstopila v vlado in da bo takoj po praznikih dr. Nikić ime-novan za ministra pošte.

Z ozirom na te vesti o spopolnitvi vlade so zvečer novinarji počakali mi-nistrskega predsednika Vukičevića, ki jim je izjavil: »Jaz sem zadovoljen s to koalicijo in nimam potrebe, da bi jo razširil.« Ko so ga novinarji opozorili na vrsto nekaterih listov, da bi bili klerikalci pripravljali zopet vstopiti v vla-do, je Vukičević ponovil svojo izjavo, da razširjena sedanje koalicije ne sma-tra za potrebno.

Tekom vsega današnjega dneva ni bilo nikakih drugih dogodkov. Največji del politikov je že odpotoval iz Beogra-da, da preživijo pravoslavne velikonoč-ne praznike doma. Jutri odpotuje še ostali del, tako da bo v Beogradu na-stalo pravo politično zatišje, ki bo tra-jalo najmanj deset dni.

Zakonodajni odbor razpravlja o značaju vlade

Vlada je umaknila zakonski načrt o centralni upravi in zahte-vala razpravo o kazenskem zakonu. — Neprijetna vprašanja posl. Demetrovića in izmikajoči odgovori min. dr. Kumanudija.

Beograd, 20. aprila p. Nocoj je bila seja zakonodajnega odbora, kateri je v imenu vlade prisostvoval dr. Kumanudi. Na dnevnem redu je bil prvotno načrt zakona o cen-tralni upravi, ki bi lahko bil sprejet že na današnji seji, ker je razprava o njem že skoro končana. Vlada pa ga je odstavila z dnevnega reda in mesto njega dala na razpravo načrt kazenskega zakona.

Predsednik Ljuba Živković je izjavil v svojem, otvoritvenem govoru, da je stopil v kontakt z novo vlado in da je obojestrans-ka želja, naj zakonodajni odbor dela. Mi-nister dr. Kumanudi je nato zahteval v imenu vlade, da se zakon o centralni upra-vi odstavi z dnevnega reda, ker ga mora vlada še znova proučiti, ker je bilo doslej izdelanih že mnogo takih načrtov in je treba predložiti definitivni načrt ki ga bo vlada v najkrajšem roku izgotovila in pre-dložila zakonodajnemu odboru. V ostalem pa vlada želi, da zakonodajni odbor živa-no delo ter mu pušča najširšo svobodo.

Vladna večina je sprejela predlog, da zakon o centralni upravi odstavi z dne-vnega reda in da vzame zakonodajni odbor v pretres novi kazenski zakon. Predsednik Živković je nato izjavil, da namerava po-vabiti k sejam tudi dr. Božo Markovića, profesorja beograjske univerze, in Dušana Subotića, predsednika kasacijskega sodišča ki sta načrt sestavila in ki ga naj na seji zakonodajnega odbora strokovno branita.

Poslanec Juraj Demetrović je pozdravil vladno željo, naj zakonodajni odbor dela, boji se pa, da ta želja ni iskrena, in meni

da bi minister moral dati potrebna pojasnila posebno ker se v javnosti govori in se tudi iz vladnih vrst širijo glasovi, da ima vlada že volilni mandat. Potrebno pa je vedeti, ali bo Narodna skupščina nadaljevala svo-je delo ali ne in ali ne bo vlada 1. avgusta sporočila, da se Narodna skupščina razpu-siti in izvedejo volitve. V tem slučaju bi bilo delo zakonodajnega odbora brezpo-membno in le pesek v oči javnosti. Člani zakonodajnega odbora morajo zato vedeti, pri čem so. Napaka vlade je v tem, da ni stopila pred Narodno skupščino in razložila svoj program, tako da bi se videlo in ve-delo, ali imamo delovno vlado, sposobno, da nadaljuje delo z Narodno skupščino, ali pa je »volilna vlada«. Posl. Demetrović prosi ministra, da se o tem izjavi.

Minister dr. Kumanudi je odgovoril, da take izjave ne more dati. Narodna skup-ščina ni razpuščena temveč samo odgodena. Prihodnji aseja je napovedana in ker skup-ščina ni razpuščena, morajo odbori delati. Ni se treba bati, da bi eventualna nova skupščina razveljavila delo zakonodajnega odbora, ker se to obravnava strokovno zakoni, na katere rezultat eventualnih vo-litev ne more vplivati.

Na ponovno Demetrovićevo vprašanje, ali je sedanja vlada delovna ali volilna, je dr. Kumanudi izjavil, da to ne spada v delo zakonodajnega odbora.

Predsednik je nato zaključil sejo in od-redil prihodnjo sejo za 27. aprila ob 9. do-poldne z dnevnim redom: Razprava o ka-zenskem zakonu.

Grof Bethlen želi sporazum tudi z Beogradom in Bukarešto!

Madžarski min. predsednik poseti baje 8. maja Beograd. — Istočasno hočejo v Budimpešti tudi prijateljstvo z Rumunijo. Madžarom se mudi izvoz preko Reke.

Budimpešta, 20. aprila. l. V političnih kro-gih mnogo razpravljajo o nameravanem pro-tovanju ministrskega predsednika grofa Bethlena v Beograd, kjer misli nadaljevati že svoj čas začeta, a kasneje prekinjena po-gajanja za ureditev nekaterih spornih točk med Madžarsko in Jugoslavijo. Datum nje-govega poseta je določen baje za 8. maj. Grof Bethlen je porabil to priliko za razgovore o znižanju prevoznih in madžarske tranzit-no blago po jugoslovenskih železnica. Ver-jetno je, da bodo pogajanja potekla zadovolj-ivo. Beograjski poslanik Forster je, kakor piše »Magyar Hirlap«, ponudil jugoslovenski vladi sklenitev slične pogodbe o prijateljstvu in razsodišču, kakršno je pred kratkim po-dpisala Madžarska z Italijo.

Bukarešta, 20. aprila. l. Madžarski minist-rski predsednik Bethlen je podal dopisnico »Veteli Ujsaga«, ki izhaja kot glasilo ma-džarske manjšine v Cluj, zanimive izjave o prijateljskem paktu z Italijo. Dejal je, da stremi madžarska zunanja politika za dose-ga zblizanja s svojimi sosedomi in po mož-nosti skleniti z njim enako pogodbo kakor z Rimom. V prvi vrsti misli pri tem na Ru-munijo, s katero bi Bethlen rad še poglobil prijateljstvo, ker sta obe državi navezani druga na drugo. K temu prihaja še dejstvo, da postaja vedno večje prijateljstvo tudi med Rumunijo in Italijo.

Semkaj se je povrnila rumunska delegacija iz Budimpešte, kjer so se vršila pogajanja za ureditev nekaterih spornih vprašanj, iz-virajočih iz mirovne pogodbe. Razgovori so

potekali pozitivno in so prinesli obilo uspeha. Izvedba doseženega sporazuma se bo iz-vedla postopoma.

Razburjenje javnega mnjenja zaradi ita-lijansko - madžarske pogodbe se je nekoliko poleglo. Nekateri listi že pišejo, da stvar ni tako huda, kakor je izgledala prvi tre-nutek. Oficijozna »Indreptarea« pravi, da bo treba v bodoče tako delikatna zunanje-politična vprašanja razpravljati bolj previdno. Časopisje mora imeti več smisla za veliko od-govornost za čine, ki zahtevajo toliko pozna-nanja dejanskih razmer in realnih okolištin.

Budimpešta, 20. aprila. s. Večerni listi po-ročajo, da se bo na jutrišnji seji ministrske-ga sveta razpravljalo o vprašanju madžarske proste luke na Reki kakor tudi o obnovi di-plomatskih pogajanj z jugoslovensko vlado glede tranzitnega prometa na Reko. Kakor piše »Magyar Ország«, namerava vlada ta pogajanja čim prej končati, da bi mogla že letošnjo žetev izvažati preko Reke.

Poljski socialisti za nemške meščane!

Vratislava, 20. aprila. s. V Kraljevi Huti se je vršil sestanek nemških socialiste-ov iz Poljske, na katerem je bilo sklenjeno, da bodo socialisti nastopili pri novih vo-litvah v poljski parlament skupno z nem-škimi meščanskimi strankami, da podpre-jó nemške kandidatne liste. Istočasno so se socialisti izrekli za pristop k manjšin-skemu bloku.

Proračunsko zasedanje oblastne skupščine mariborske

Oblastni proračun kot »izkaz najnujnejših potrebščin«. - Sterilnost klerikalnega režima.

Maribor, 20. aprila. Danes se je mariborska oblastna skupščina po skoro dvomesečnem odmoru zopet sestala, tokrat k razpravi o proračunu, ki ga predlaga oblastni odbor po dveh predhodnih razpravah v finančnem odseku. Oblastni odbor je svoj prvotni, pred pričetkom meseca dni obravnavani in sprejeti proračun zopet modificiral, baje na podlagi dogovorov z vlado. Proračun je sedaj zgrajen na predpostavki, da prevzame oblastna samouprava vsa bremena resorsov za javne zgradbe, kmetijstvo in socialno politiko ter seveda tudi vse dohodke, predvidene v tem pogledu v državnem proračunu.

Seja finančnega odbora.

Novi proračun je skoro dosloven prepis elaboratov strokovnih referentov velikega župana mariborske oblasti, ki je bil predložen na sejo finančnega odbora. Pri tej priložnosti se je pokazalo, kako sterilna je klerikalna večina skupščine v oblastnem odboru. Edine upoštevane vredne predloge je stavil v finančnem odboru zastopnik SDS g. Petovar. Na njegov predlog si je usvojila večina načelo, da se prevzamejo v oblastno oskrbo samo one bolnice, kolikor obstaja v bazirana na stalnih dohodkih. Značilno je, da klerikalna večina v proračunu glede cest ni mislila na Prekmurje in Medžurje in da je šele včeraj na zahtevo g. Petovarja telefonski iskala tozadevne podatke. Istotako si je finančni odsek na predlog g. Petovarja osvojil načelo, da mora vsaka sprememba glede uporabe v proračunu predvidenih zneskov iti skozi finančni odsek. Končno je finančni odsek na predlog g. Petovarja sklenil, da se za resore javnih zgradb in upravnih operacij ustanovi v Mariboru posebni uradi. Skupno z ljubljansko oblastjo ostanejo zdravstvene zadeve.

Proračun znaša po včerajšnjih sklepih finančnega odbora sedaj nad 60 milijonov dinarjev izdatkov. O kritju finančni odbor ni razpravljati in je celi proračun le fiktiven. Izpopolnitev odsekov.

V smislu sklepov zadnje seje oblastne skupščine koncem februarja so posamezni klubi pisмено prijavili predsedstvu svoje zastopnike v posamezne skupščinske odbore. Klub SDS je prijavil v odsek za oblastne uredbe posl. dr. Novaka, v odbor za prošnje in pritožbe posl. Godina, v kmetijski odsek posl. Pintarja, v odsek za socialno politiko posl. Perkoviča.

Današnja seja oblastne skupščine. Za danes ob 9. uri je bila sklicana seja plenarna skupščine. Zasedanje se vrši tokrat v veliki dvorani v Kazini. V študijski knjižnici je nameščena provizorno tudi predsedstvena pisarna. Klubovih lokalov začasno ni.

Ob 9. uri je le del poslancev na mestu. Med njimi se je pojavil Nemec dr. Mühleisen namesto dr. Ravnika. Radikalni gromovnik dr. Ravnik je torej izročil svoj mandat nemškemu nacionalcu ter snedel po volitvah dano besedo, da ne bo odstopil. Ne bomo razmotirali okoliščin in razlogov, zakaj je to storil. Vemo, da so vmes dogovori za bodoče občinske volitve v Mariboru in Celju in zveza Nemcev s klerikalci in radikali za te volitve.

Predsedstvena poročila.

Ob 10. uri se je odprla predsedniška seja. Predsednik dr. Leskovar je v kratki besedi pozdravil prisotne in poudaril, da je današnja seja namenjena razpravi o proračunu. Poročilo, da je odločil mandat dr. Ravnik in da je stopil na njegovo mesto dr. Mühleisen. Pozove ga, da položi zaoblubo v smislu poslovnika v njegove roke. Ker je v odseku za oblastne uredbe vsled odstopa dr. Ravnika eno mesto vakantno, predlaga predsednik dr. Leskovar za to mesto dr. Mühleisna, kar večina sprejme. Ker novi poslovnik predvideva 4 tajnike, se izvoli na predlog posl. Kranjca

Ostra borba za proračun zagrebske oblasti

Radicevci hočejo tri četrtine proračunskih bremen naložiti Zagrebu. — Ojačena akcija za odcepitev zagrebskega mesta od oblasti. — Složen nastop opozicije v oblastni skupščini.

Zagreb, 20. aprila. r. Današnja seja oblastne skupščine je bila posvečena načelnemu pretresu od radicevske večine predloženega oblastnega proračuna. Od opozicije je prvi govoril član SDS dr. Ljubo Tomašić. Stepan Radić dobiva kot šef svoje stranke in istočasno kot predsednik oblastnega odbora s predloženim uredbo o proračunu diskrecijsno oblast nad znatnim delom oblastnega proračuna, ki ga bo lahko uporabljal za brezobrestna posojila, za podpore in nagrade, kajti nad razdelitvijo tega denarja ne pripušta najmanjši opozicijske kontrole. Stepan Radić kot šef stranke bo pač predvsem upošteval strankarske interese. Zato ni garancije, da se ne bodo vsote iz proračuna delile po strankarski pripadnosti. Poleg tega je podlaga predloženega proračuna vrlo labilna, ker proračun predpostavlja, da ostane mesto Zagreb v območju zagrebske oblasti in mu nalaga tri četrtine bremen za oblastno samoupravo. Večina ne sme pozabiti, da obstaja zakonska osnova, ki omogoča, da se Zagreb izloči iz pristojnosti zagrebske oblasti. V tem slučaju odpadejo tri četrtine dohodkov, ki jih ne bo moglo prevesti na pokrajino, kjer primanjkuje seljaku potrebnih gospodarskih moči, da bi jih zmogel.

Naslednjemu govorniku, federalistu dr. Beloboku je predsedujoči med govorom odvzel besedo, naka je tudi federalist dr. Krčević zelo ostro kritiziral proračun, ki da pomenja atentat na župe Zagrebčanov. Samostojni demokrat Juraj Gašparac je zavrnul Stepana Radića, ki je trdil, da je opozicija odklonila sodelovanje z večino. Saj večina niti ne dovoljuje opozicijskega nastopa, da končajo svoje govore, ker jim predsednik neprestano jemlje besedo.

Po zaključnem govoru dr. Kranjca je večina s 60 proti 6 glasovom v naletu sprejela predložen proračun. Nato je skupščina prešla k specialni debati, ki se je nadaljevala tudi na popoldanski seji.

Zagreb, 20. aprila. n. Na popoldanski seji oblastne skupščine je bila specialna razprava o proračunu. Nihče od opozicije se ni

kot četrti tajnik poslanec Stabelj. Odobri se tudi zapisnik zadnje seje.

Dalje poroča, da prepušča novi finančni zakon mariborski oblasti bivšo deželno imovino, zlasti zdravilišča Rogaske Slatine in Dobrovo.

Poročilo o korakih zoper metuljavost.

Oblastni odbornik Kranjc poroča o korakih, katere je podvzel oblastni odbor v smislu sklepa skupščine glede zatiranja metuljavosti pri goveji živini. Vlada je dala 115.000 Din. oblastni odbor pa je 90.000 Din za Distol. Statistika izkazuje, da je obbolelo za metuljavostjo v celi oblasti 10.098 zoved od okrog 233.000. Pozinilo je 1007 glav, v sili zaklalo se je 2775, ozdravilo je 4160 glav. Polavljalo se še vedno novi slučaj. Posl. dr. Odič (radicevec) vpraša, zakaj se ni dalo doseči v Medžurju nobenega zdravlja. Želi, da bi oblastni odbor v praksi pokazal, da so tudi Hrvat v tej oblasti enakopravni.

Oblastni odbornik Kranjc izjavlja, da iz Čakovca žal niso prišli nikakšna tozadevna poročila. Predsednik dr. Leskovar izjavlja, da bo dal zadevo preiskati.

Predlogi in prošnje.

Skupščinski tajnik Hrastelj poda nato pregled cele vrste predlogov in prošenj, ki so dospele na oblastni odbor odnosno na skupščino. Vsem nujnim predlogom se prizna nujnost in se bodo upoštevali še pri sedanjem proračunu.

Konstituiranje odsekov.

V smislu določb sedaj veljavne novega poslovnika so posamezni klubi prijavili naknadno še člane za odbore, katerim se je zvišalo število članov. Predsednik pozove vse odseke, da se še danes konstituirajo.

Prehod v razpravo o proračunu.

Predsednik dr. Leskovar objavi prehod na glavno točko dnevnega reda, na proračun. Poroča, s kakih vidikov je finančni odsek sestavljal proračun. Proračun ne izkazuje kritja, ker ga nimamo. Zato ni proračun v pravnem pomenu besede, ampak samo izkaz najnujnejših potrebščin naše oblasti.

Odgodena seja.

V smislu sporazuma med načelniki klubov odgodi nato predsednik ob 11. uri sejo na popoldne ob 3.30 uri.

Med tem je zasedal finančni odsek.

Popoldanska seja.

Predsednik g. dr. Leskovar otvori sejo ob 15.45 ter poda takol besedo poročevalcu finančnega odbora dr. Vebetu, ki poroča, da je modificirani proračun zgrajen na popolnoma novi podlagi. Sestavljen je na načelu enotnega upravnega sistema(?). Prvotni proračun je izkazoval 22.649.942 Din rednih ter 8.000.000 Din izrednih potrebščin. Sedani proračun pa je zgrajen na predpostavki, da država uprva odstopi gotovo upravne panoge v celoti oblastni samoupravi. Zato izkazuje proračun 50 mil. 624.635 Din rednih in 21.759.408 Din izrednih potrebščin, skupaj 72.184.043 Din. V finančnem odseku so se nekatere postavke tekom včerajšnje in današnje seje spremenile oziroma na novo uesle. Poročevalec nato poroča o proračunu od poglavlja do poglavlja.

H koncu povdarja, da proračun ne predvideva nikakršnega kritja in oblastni odbor bo imel nalogo, da stopi v stik z vlado, ki mora v svrhu kritja potrebščin oblastne samouprave prepustiti oblasti stalne davčne vire. V smislu dogovora načelnikov klubov se debata o proračunu odloži na jutrišnjo sejo.

Predsednik še poroča o konstituiranju odsekov, ki se je izvršilo po popoldanski seji. Skupščinski tajnik Hrastelj navaja nato še razne na novo vlozene predloge, katerih večina so vložili prekmurški klerikalci. Po večini imajo samo demagoški značaj.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je predsednik zaključil sejo ob 17. in sklical prihodnjo za jutri zjutraj ob 8.

uodelil debate, dasi so posamezni poslanci opozicije bili v kuloirjih. Govorili so St. Radić, Košutić, Predavec in dr. Klepec. Jutri ob 10. se razprava nadaljuje.

Ljubljanska oblastna skupščina

Danes popoldne ob 9. se prične v oblastni skupščini proračunska razprava. Večina je na včerajšnji seji finančnega odbora ovrgla proračunski predlog oblastnega odbora tkzv. mali proračun, ter je sprejela prvotni proračun, ki predvideva okroglo 50 milijonov izdatkov, a le 12 milijonov rednega pokritja ter je torej v cellem svojem obsegu fiktiven. Seja finančnega odbora je trajala dobrih 5 ur. Popoldne sta zborovala odsek za javna dela in za kmetijstvo, ki sta razpravljala o izročnih jima inicijativnih predlogih poslancev.

Italijanski baloni nad Jugoslavijo

Beograd, 20. aprila. p. Zvečer je naša vlada dobila brzojavko iz Milana, da se je na milanskem veleposojstvu dvignilo nekoliko balonov s italijanskimi oficirji; ker je veter nekatere zanesel v vzhodno smer je italijanska vlada provala našo vlado, naj avijatikom ne dela nepravil, ker nimajo potnih listov s seboj. Zanimivo je, da je eden teh balonov ob 8. zvečer plet nad Beogradom.

Nov pomočnik zunanjega ministra

Beograd, 20. aprila. p. Danes je bil podpisan ukaz, s katerim se za pomočnika ministru za zunanje stvari imenuje Steva Pavlović, dosedaj poslanec tajnik. Dosedanji pomočnik Jovan Marković je prenehal na našega poslanca v Beogradu.

Tragikomedija klerikalne prevzetnosti

Blagodati klerikalnega proračuna se bodo pokazale šele tekom njegovega izvrševanja — Kako je »Slovenec« zavračal glasove o kratkotrajnosti prejšnje vlade. — Primeri klerikalne megalomanije tik pred katastrofo.

Nenadna izprememba v političnem položaju, ki je nastopila za velikonočne praznike, je udarila v klerikalni tabor kakor strela iz jasnega neba. Kaj čuda, saj je »Slovenec« dan na dan zatrjeval, da o kakih izpremembah ne more biti govora in da je prejšnja klerikalna vlada intabulirana na državno oblast vsaj za par let. Neki klerikalni napihnjenosti so celo razsajali po unijski kavarni s tem, da bodo klerikalci vladali najmanj 10 let.

Izpremembo so uvideli in dobro poučeni politični krogi že davno pričakovali. Le klerikalni voditelji so bili tako slepi, da niso videli oblakov na obzorju in da so se vedli doma v Sloveniji kakor patentirani oblastniki, ki jim živ krst ne bo mogel več do živega. Dan na dan so polnili stolpce »Slovenca« z raznimi najnovostmi in demagogijami, samo da prevarijo javnost in da jo po možnosti navdajo s onim klerikalnim terorjem kakršnega so izvajali pred vojno.

6. aprila n. pr. je »Slovenec« objavil daljšo brzojavko iz Beograda, v kateri poroča pod debelotiskanim zaglavjem »Vlada ostane, lahko se pa razširi«: »V opozicijskih krogih, kakor tudi v nekem delu javnosti se z vso upornostjo širijo glasovi o skorajšnji krizi vlade, oziroma spremembah v naši notranji politiki. V kolikor smo se informirali, te vesti lahko označimo kot neutemeljene. O krizi kot takih ne more biti govora, pač na bi se lahko govorilo o eventualni razširitvi sedanje vladne koalicije.«

2. aprila objavlja »Slovenec« uvodnik »SLS in proračun«, kjer pravi:

»Novi državni proračun pomeni zbir-

ko najdalekosežnejših zakonskih prenosov, pomeni ogromen delovni program. Vlada je izjavila, da hoče ta program izvesti. Neodpušljiv greh si nakopavajo tisti, ki hočejo vlado ovirati pri delu.«

»Gorje državi in Sloveniji, če bi prišlo izvrševanje dalekosežnih pooblastil v roke partizanov, sovražnikov naroda, zlasti sovražnikov naše Slovenije in revnega kmetkega in delavskega ljudstva! To se ne sme zgoditi in se ne bo zgodilo.«

»Samozavešno more SLS gledati na svoj del soodgovornosti za sedanjí državni proračun.«

1. aprila je »Slovenec« prinesel brzojavko iz Beograda pod naslovom »V vladi ne bo nobene izpremembe«, kjer piše:

»Nekateri opozicijski krogi so šli tako daleč, da so še za danes napovedovali ostavko vlade. Vse te njihove kombinacije so brez podlage. Lahko po informacijah z najmerodajnejših krogov trdimo, da so vse kombinacije opozicije brez podlage in da je položaj vlade slejkoprej izvršen.«

21. marca ima ta list brzojavko »Vse kombinacije opozicije so brez podlage«: »V glavnem se misli, da so vse kombinacije, ki so se delale na ta način, povsem brez podlage!«

19. marca imamo uvodnik »K izboljšanju proračuna«, kjer čitamo sledeče visokodoneče odstavke:

»SLS, ki te usodne dni nosi soodgovornost za vladanje v državi, bo uporabila tudi vsa sredstva, da se nakane proti državnemu proračunu prepreči. Narod, ki odobrava njene dosedanje nastope, bo odobril tudi to delo, ki stre-

mi za povečanjem gospodarske zmožnosti, socialne zaščite, enakopravnosti vseh državljanov in za oživitvorenjem vseh samoupravnih teles, zlasti oblastnih in okrajnih samouprav, ki čakajo, da se jim odpro vrata v življenje.«

13. marca ima končno »Slovenec« klasičen uvodnik »Začetek boljših časov«, kjer trdi uvodoma:

»Prišel bo čas, ko bo očitno vse, o čemer smo se pogajali. Prišel bo dan, ko se bo nedvomno izkazalo, da smo mislili na našega kmeta, delavca, obrtnika, uradnika, na vse stanovce, da nismo na nikakega pozabili.«

Tako je slovenec napovedal dr. Anton Korošec na velikem ljudskem shodu na Vrhniki, ko je slovenskemu ljudstvu poročal o svojih pogajanjih za vstop v vlado.

Niti njegovi poslušalci niti naša javnost in prepričani smo, da tudi on sam ni pričakoval, da se bo njegova napoved tako hitro, točno in v tofki meri izpolnila.

To so odstavki, ki uprav bengalično razsvetljejejo način klerikalne demagogije in prevzetnosti, ki pa so jo dogodki o Veliki noči izpremenili v klaverno tragikomedijo. Te lažne besedne luže se prav za prav same od sebe komentirajo. Klerikalci so sedanjí proračun postavili v nebesa in imeli bomo do njegove popolne izvršitve priliko, da občudujemo njegove, to je klerikalne blagodati, ki so jih s tem proračunom vsili nad državo in specialno nad Slovenijo. Vse, kar bo sedaj prišlo, bo ena sama visoka pesem klerikalnih čudežev, ki so jih storili tekom dvomesečnega sodelovanja do sprejetja novega državnega proračuna.

Jugoslovenski polet v Indijo

Beograd, 20. aprila. p. Po vestih iz Pariza sta danos zjutraj ob 3. odpotovala naša avijatika Tadej Sondermayer in Leonik Paljadak iz Pariza v Bombay. Potovla bosta preko Novega Sada in Beograda, kjer bosta za kratek čas pristala.

Nadaljevanje Zanibonijevega procesa

Zagovori uradnih in zasebnih braniteljev obtožencev. — Zanimive izjave odvetnikov. — Proces se nadaljuje v petek.

Rim, 20. aprila o. Na današnja dopoldanski razpravi v Zanibonijevem procesu so se pričeli govori braniteljev.

Prvi je dobil besedo odvetnik Fusco, branitelj obtožena Angela Calligara, za katerega je državni pravdnik predlagal večeraj pet mesecev ječe zaradi žaljenja orožnikov. Zagovornik Fusco je najprej naglašal, da je uradni zagovornik obtoženca. Poveličeval je nato Mussolinia in fašistični režim, ki je rešil Italijo boljševizma, in izrazil svoje zaupanje, da so častniki, ki so se v vojni hrabro branili, prišli na zatožni klopi, ker so stregli po življenju moža, ki s spretno roko vodi usodo obnovljene domovine. Nato je začel braniti svojega klijenta. Rekel je, da je Calligari alkoholik in da je prišel pred posebni tribunal samo zaradi tega, ker je v pijanosti zlinil, da je tudi on zapleten v zaroto. Obtoženec je omejen Slovec in zato ga ni mogoče obtožiti radi njegovih besed, izrečenih v pijanosti, ker ni nobenega dokaza, da bi bil res sodeloval pri zaroti. Zato predlaga, naj sodišče sniža obtožbeno kazeno: če je zahteval orožnike, se je zgodilo v pijanosti.

Besedo je dobil nato odvetnik Ferrara, ki brani obtožena Rivo in Celottija. Naglašal je, da ni nobenega dejstva, po katerem bi bilo mogoče sklepati na krivdo obeh obtožencev. Slučaj, da je Celotti ravno na dan poskušene atentata potoval v Rim, in da je Riva dobil neko brzojavko s podpisom »Angelo« (med preiskavo so mislili, da je to obtoženec Ursella), ne more zaobtoževati za obsodbo. Trditve, da sta obtožena nagovarjala Zanibonija, naj izvrši atentat, je dokaj čudna, kajti majorju ni bilo treba, da bi ga nagovarjala dva biva vojaška prostaka. Proti njima govori samo pretvezna soudeležba na sestanku zarotni-

Kov na Monte Croce, na katerega se je Quaglia spomnil šele tekom obravnav, torej pred par dnevi. »Če bi sodišče obsodilo«, je nadalje izjavil odvetnik Ferrara, »Celottija in Rivo, bi mi ne dala miru zavest, da ju nisem mogel braniti kakor bi rad, ker mi ni bila dana možnost. Izvedel sem namreč za glavne obtožitve v zadnjem hipu.« Zagovornik smatra, da sta oba obtožena popolnoma nedolžna in zahteva zato, da ju sodišče oprosti.

Popoldne je govoril zagovornik obtoženca Nicoloso, odvetnik Pata, ki je naglašal, da so obtožbe, naperjene proti obtožencu, brez slaherne podlage. V Furianji ne verujejo, da bi bila obstojala kakva vstalska organizacija, ki je tudi ne bi bilo mogoče prikriti. Dokazoval je, da je Nicoloso nedolžen in zahteval zanj opravičitev.

Odvetnik Onzo, zagovornik Calligara, za katerega je predlagal državni pravdnik 12 let in 10 mesecev ječe, je dejal, da je bil obtoženec aretiran šele mesec dni po poskušnem atentatu, in sicer na podlagi informacij, ki jih je dobila policija od le malo samselivih oseb. Ugotavljal je, da je obtoženec žrtve lokalnih razprtij. Zahteval je, da sodišče oprosti njegovega klijenta, ker ni zagrešil nobenega kaznivskega dejanja.

Zagovornik Ducelli, odvetnik Micelli Piccardi, je naglašal, da je njegov varovanec žrtve političnih demonstracij, ki so ji bili podvrženi mnogi v povojni dobi. Poročilo policiji, na podlagi katerega je bil obtoženec prijet ponavlja le vsebino raporta, na temelju katerega je bila odprta preiskava zaradi zarote Bellini, ki pa je bila ustavljena zaradi razglabljenenostje. Duceli bi torej sploh ne smel biti niti aretiran, tem manj pa priti pred posebno sodišče. Ker ni zagrešil nobenega kaznivskega dejanja, je zahteval zanj opravičitev.

Razprava se je nato zaključila in se nadaljuje v petek dopoldne.

Francoski socialisti proti Moskvi

Paul Faure obsoja komunistične metode. — Delikatno stališče do drugih strank.

Lyon, 20. aprila. d. Na banketu na čast udeležencev socialističnega kongresa je imel Paul Faure govor, v katerem je obsojal komunistične propagandne metode, ki se nikler niso obnesle. Pri vsakem prevratnem pokretu, kakor na primer v Nemčiji, Italiji in na Madžarskem, so morali komunisti podležiti. To se vidi sedaj tudi na Kitajskem, kjer so jih začeli Kantonci zapirati in ubijati. Tudi tu je izgubila Moskva igro. Dobro bi bilo, ako bi se sovjetski petibilažni Društvo narodov. Verjetno je, da bodo nemški in francoski komunisti na migljaj iz Moskve takoj spremenili svoje postopanje. Francoski socialisti so prava mednarodna stranka in so zato drage volje pripravljeni k sporazumu s komunisti.

ako le sovjetski to hočejo.

Lyon, 20. aprila. s. Na končni seji resolucijske komisije socialističnega kongresa je bila sklenjena, da bodo vsi predlogi za splošno organizacijo v mirovni dobi kakor tudi vsi zakonski osnutki voljaškega značaja, ki jih pripravljajo, predloženi v pročiutiv posebnemu odboru. Na kongresu so se pokazale precejšnje difference v stranki glede taktike do drugih strank. Kongres bo moral zaradi tega predvidoma glasovati o treh ali štirih raznih resolucijah, v katerih zahtevajo deloma skupen nastop s komunisti, deloma enotno fronto s prejšnjimi strankami kartela, deloma pa popolno izolacijo socialistične stranke.

Poslabšanje položaja na Kitajskem

Zaradi preloma med generalom Čangkajskom in nacionalistično vlado v Hankovu. — Kitajci odklonili zahteve sovjetske vlade.

London, 20. aprila. (lo.) Pristadi generala Čangkajska prevladujejo v Kantonu, v Sanghaju in v drugih središčih južne Kitajske, tako n. pr. v Svatovu, v Fukuovu, Hangovu, v Ningpo in v Vusieh. Kantonska vlada se vzdržuje v Hankovu, Cangea in v Čukiangu.

V odgovor na formacijo nankingške vlade je vlada v Hankovu odpravila Čangkajsko od vrhovnega poveljstva kantonske armade in imenovala na njegovo mesto takozvanega krštankega generala Fanga, segar bojne sile so zbrali v pokrajini Čangai in Kansu. Prihod Čangkajskega v Nanking ni izboljšal položaj tujecev, ki so še vedno izpostavljeni nevarnosti. Tujci zapuščajo Nanking.

Sanghaj, 20. aprila. (be.) Krštanaki general Feng je ušel podzati proti Pakiang in Čangkajski.

Sanghaj, 20. aprila. (be.) Na strani kantonske vlade so pokrajine Hupe, Honan, Kiangsi in Anvej. Generala Čangkajska podpirajo obrobne pokrajine od Sanghaja do Kantona.

Paris, 20. aprila. s. Pekinska vlada je odklonila vse zahteve, ki so jih stavili sovjetski glede hitne preiskave, ki je bila izvedena v sovjetskem poslanstvu.

Peking, 20. aprila. (ri.) Čangtsolin je odklonil rusko zahtevo, da izpusti ujetnike in izprazni sovjetsko poslanstvo.

Peking, 20. aprila. s. Iz glavnega stana Čangtsolina poročajo, da so med listinami, ki so bile zaplenjene v sovjetskem poslanstvu, tudi dokumenti z navodili za poslanstvo, češ, da je treba kitajske ljudske množice z vsami sredstvi nahajkati za naselje proti Kiangsu in proti Angleskom posebel

Naši kraji in ljudje

Šabacko pismo

Od tod se redko kaj čuje, dasi je igralo mesto l. 1914 zelo veliko vlogo in je trpele izmed vseh srbskih mest največ. Med vojno je bilo mesto velik kup ruševin. Grozno je izgledalo in skoraj največ je trpela cerkev, za katero se je mislilo, da se sploh ne bo dala več popraviti. Ali ta šabacka katedrala se je hitro dvignila, za kar se ima zahvaliti številnim in požrtvovalnim dobrotnikom. Spomenik mučeništvu je ta cerkev. Na stotine žen so zaprli avstrijsko-madžarski vojniki vanjo, dočim so zunanjo pokale puške in topovi. Dva dni so jih imeli zaprti in jih niso pustili iz cerkve niti k potrebi. To je bil barbarizem, ki se je na Ceru strahovito maščeval. Čez 20.000 sovražnikov so podrli tam žunski Sribi. Vzdolž Save gor in dol so bili izkopani jarci — vsa okolica je bila pretrta pod zemljo in zlasti mojstersko izdelani so bili po močvirjih, kamor sovražniki ni mogel. Podivjana soldateska ni poznala usmiljenja, ni poznala najprimitivnejših pojmov pravičnosti. Ob šabacko cerkev so postavljali cele vrste nesrečnikov, ki niso drugega zakrivil, kakor da so bili — moški. Zareglane so stotine in nešteto žrtev je tonilo v lastni krvi s prestreženimi prsi ali glavami.

Zato je lahko misliti, s kakšno pridnostjo so se oprileli dela in zidanja mesta, ko je prišla l. 1918 svoboda od Soluna. Še danes jim domi čestitka, ki jo je izrekel neki Slovenec ob priliki slave Sv. Luke: »Sretna Vam slava. Valjevo je naše. Ljudem so bili ti glasi skoraj smešno tuji — »Valjevo naše« pred Šabcem takorekoč in potem Šabac in — svoboda?« Poslopja so bila precej hitro popravljena, nekaj hiš pa še čaka na gospodarja, ki se več ne javlja in ki je bogve kje ostal? Javno življenje stopa počasi v stari tir. Bogata okolica daje mestu precej zaslužka, vendar se poznajo težke rane po balkanski in svetovni vojni. Siročadi je ostale precej in Šabčan lepno skrbi za njo. Tu prednjači s svojim požrtvovalnim delom Kolo srpskih sestara. Vzdružuje »trpezarijo« — jedilnico za 60 revnih dijakov in dijakin — brezplačno in ima tudi žensko obrtno šolo, ki daje mnogim revnim dekletom skromen zaslužek. Javna dobrodelnost je v Sribi veliko bolj razvita kakor pri nas. Vsi vsaki večji kraj ima svoj šolski odbor, ki skrbi za sredstva, da dobivajo dijaki brezplačno hrano, da se jih izloča na njegove stroške itd. V Kolu srpskih sestara vidimo po steni celo vrsto dobrotnikov, ki so darovali prav veliko zneske za društvo. Služba, ki jo vrše vrle sestre, se vrši z vso natančnostjo in se smatra kot velika čast in zato funkcionira tudi uprava brezhibno.

Društvo je sprejelo pred kratkim tudi pod svojo gostoljubno streho razstavo Društva čipkarskega zavoda iz Ljubljane. Ravatelj zavoda g. Račič je v Šabcu dobro znana ličnost, ker je med vojni bival tam kot cenzor in je ljudem v prav dobrem spominu. Zato so ga tudi sprejeli z vso ljubeznivostjo in s tem pokazali svojo hvalnost. Par Slovencev je tu — nekaj v službi, dva pa sta lesna trgovca — eden pa nam ne dela časti, ker je ponevratil pri davkarjih precejšnjo svoto in pobegnil, pa so ga čez nekaj časa ujeli. Pravijo, da je posodil nekaterim ljudem za trgovino in ti so ga potem pustili na cedilu. Zaprtil je še par drugih zaradi te afera in preiskava bo že pokazala, kako je vsa zadeva. Dobri čebelarji in hmeljarji bi imeli tu najlepšo priliko za udeleževanje. Moderno čebelarstvo je še neznano, hmeljarstvo pa poskušajo komaj par let sem.

Tragična letalska nesreča

Naš naročnik v Kumboru v Boki Kotorški nam piše:

Vaše brzojavno poročilo z dne 10. t. m. o tragični letalski nesreči, ki je baje zahtevala dve žrtvi, me je močno presenečilo. Bil sem istega dne sam v zraku in neposredni bližini padajočega vodnega letala št. 11. Hidroplan, v katerem je bil sam in oficir, ne pa dva, kot poročano, je bil letu v krogu izgubil brzino, vsled česar se ni mogel več držati v višini. Bil je 150 m visoko in je pričel padati. Pilot je s pomočjo motorja, ki je bil popolnoma v redu, sicer poskušal letalo izravnati, kar pa se mu ni uspelo. Vsi so bili pripravljeni na pridu, pri padcu v morje se je letalo razbilo, pilot pa je ostal nepoškodovan in se je rešil.

s plavanjem. Takoj po nesreči so se spuščala vsa v zraku plavajoča letala in je eno pristalo poleg ponesrečenega pilota, ga vzelo v svoj aparat in odletelo z njim domov. Ponesrečeni pilot — otvoritelj letošnje kopalne sezone — je zdrav v naši sredi in ga imamo v velikih časteh.

Smrt v metežu v planinah

Letošnji velikonočni prazniki so izvalili marsikatero prijatelja narave ven v prirodo. Posebno turisti so se poslužili dveh, treh prostih dni in so izleteli v gore. Med njimi je bil tudi docent zagrebske univerze Maksimilijan Mandl. Bil je član znanega zagrebskega planinskega društva »Sljeme«. Šel je v Dalmacijo in se odločil, da spleza na planino Biokovo.

Ker so bili prazniški dnevi vetrovni in hladni, je v dalmatinskih planinah snežilo.

Mandl je lezel po strmih vrhovih golega Biokova in je na tiri tako opešal, da je moral slednjič iskati zavetišča pri ljudeh. Dajal si je poguma in korakal, dokler je šlo, naposled pa je 3 km pred selom Topiči omagal. Tovariš Ivo Prikril, ki ga je spremljal, ga je skušal rešiti, a zaman: pomoči mu ni bilo, ker ga je mraz tako zdelal, da je izčrpan obležal in zmrznil.

Prikril se je v snežnem metežu sam jedva rešil in je šele dva dneva po tovariševi smrti prišel do ljudskih bivališč, kjer je alarmiral orožnike in seljake, da so šli po truplo nesrečnega docenta Mandla. Prepeljali so ga najprej v Makarsko, od tam pa z avtomobilom naprej v Zagreb. Vest o tem smrtnem slučaju na planinah je izvalila veliko žalost med splitskimi turisti, med katerimi je bil Mandl zelo priljubljen in popularen.

S pogreba slovenskega rudarja v Franciji

V alzaških rudnikih v Franciji je zaposlenih mnogo naših rudarjev, ki imajo tamkaj tudi svoja društva in so v stalnih stikih z domovino. Rudniki so sicer moderno urejeni, vendar se kljub temu dogajajo nesreče. V železnem rudniku Tucquenieux na Mozeli se je dne 9. marca smrtno ponesrečil pri delu naš rojak Ferdinand Možina. Tovariši so ga položili k večnemu počitku ob ogromni udeležbi tamkajšnjega ljudstva, ki je našemu narodu zelo naklonjeno. Njegovo krsto so popolnoma pokrili z vencii.

Dva otročiča v plamenih

Senat ljubljanskega deželnega sodišča je razpravill včeraj o tragični nesreči, ki se je zgodila dne 16. februarja v Litiji in je zahtevala žalostno smrt nedolžnega otročiča. O dogodku smo svoječelo že obširno poročali.

V sobi brzojavnega delavca Ivana Volimaha, uslužbenega pri brzojavnem oddelku na ljubljanski glavni pošti, sta dne 16. februarja igrala štiriletna hčerka Mihelca in šestletni sinček Franc z vžgalnikom za cigarete. Mati je odšla k četrt ure oddaljenemu posestniku Janezu Grilu pri Sv. Miklavžu kupiti krompirja in je pustila otroka doma brez varstva. Mali Francček je kmalu po materinem odhodu pričel stikati po omarici, vzdani v zid, ki pa ni bila zaklenjena. Našel je v njej osminko litra benzina, v nezaklenjeni skrinjici pa vžgalnik. Otroci je hotel, kakor je videl že očeta, vžgalnik napolniti, obenem pa je drgnil ob kreslini kamen. Nenadoma se mu je steklenica z bencinom izmuznila iz rok in se razbila, tako da se je bencin razlil po tleh. Nesreča je hotela, da se je dečko približal razlitemu bencinu z vžgalnikom in pričel zopet drgniti ob kreslini kamen. Zasvetila se je iskra in nastal je ogenj, ki je kakor blisk obšel dekletce. Zaprepačeno otroka se trenutno mista mogla niti gneti, nato pa sta pričela obupno klicati na pomoč. Dekletce se je zvrnilo v bolečinah in se metalo po sobi, bratec pa je skakal za njo in ji skušal trgati gorečo obleko s telesa. Ogenj so pogasili šele sosedje. Dekletce in dečka so odpeljali s prvim vlakom v splošno bolnico v Ljubljano, vendar je deklica vsled težkih opeklin še potoma izdihnila. Fantek, ki ni imel nevarnih opeklin, je kmalu okrevale.

Nesrečna mati je stala včeraj vsa strta pred sodiščem. Zagovarjati se je morala radi nepazljivosti. Izjavila je, da je vedno mali Franc pazil na otroke, pa se ni nikdar nič zgodilo. Bencin in vžgalnik res ni zavarovala, ker ni niti mislila, da bi se mogla vsled tega zgoditi nesreča. Še zjutraj

je hotela vžgalnik sama prižgati, pa ga ni mogla.

Senat je upošteval zagovor oblokan nesrečne matere in jo obsodil samo na 24 ur strogega zopora.

Žalostna smrt

V Jurjevcah pri Ribnici je že pred 6 tedni na nepojasnen način izgubil splošno priljubljen tesar Jernej Ileršič, star okoli 50 let. Vsa poizvedovanja so ostala dolgo zaman, čeprav je županstvo razpisalo celo nagrado za onega, ki ponesrečenca izsledi. Dne 19. t. m. pa so Ileršiča nepričakovano našli utopljenega pod mostom na cesti Sušje—Nova Štifta. Telo je bilo seveda že v razpadajočem stanju.

Kako je zašel nesrečnej v vodo, še sedaj ni pojasnjeno. Skoro izključeno je, da bi izvršil samomor. Najbolj verjetno je domnevanje, da se mu je pripetila usodna nesreča. Na dan svoje smrti je Ileršič tesar pri nekem gospodarju v Sušjah. Očividno je na povratku proti domu zvečer vsled narasle vode zašel v potok in utonil. Pokolnik je zapustil ženo in nepreskrbljenega sina.

Požar uničil pet hiš

V litjskem okraju so požari v zadnjem času skoro na dnevnom redu. Na veliko noč zvečer je gorelo na Savi in v Mošeniku poleg Save. V noči od 18. na 19. t. m. pa je na nepojasnen način nastal požar v vasi Rovšev pod Sv. Goro, ki je napravil ogromno škodo in poglavitno več posestnikom skoro vse imetje. Ugorelo je namreč pet hiš z gospodarskimi poslopji in tudi več glav živine. Ljudje so rešili z veliko težavo le svoje golo življenje, kajti ognjeni zubli so z bliskovito naglico dovršili svoje uničevalno delo. Ljudstvo je obupano in z grozo ogleduje žalostno požorišče. Vso okolico je že objel strah pred novimi požari. Splošno se domneva, da le ogenj začetila zlobna roka. Prvinski dan so se namreč potikali okoli Sv. Lamberta trije

sumljivi in nepoznani moški. Ljudstvo se boji, da se bodo požari v litjskem okraju ponavljali kakor lansko leto na Gorenjskem, ne da bi se moglo priti zločincem na sled.

Zopet nesreča pri Lazah

Iz gozda pri Lazah je pomagal v sredo zjutraj železniški delavec France Peravšek spravljati po drči nekemu tamošnjemu posestniku v dolino hode. Po delu je Peravšek sedel ob progi, da zavžije skromno južino. Ob 8.20 je prišel na progi tovorni vlak št. 642, kateremu se je hotel Peravšek umakniti. Ker pa se je nagnil z glavno preveč nazaj, ga je udaril cilindri lokomotive v levo senco. Nesrečnega je sunek odbil ter ga vrzel v jarek. Strojevodja, ki je opazil nesrečo, je takoj ustavil vlak, naložil Perovška v službeni voz in ga odpeljal s seboj v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru so ponesrečenca naložili na rešilni avto ter ga odpeljali v splošno bolnico, kjer so ga zdravili takoj operirali. Peravšek, ki ima razbito lobanjo, je bil še včeraj popoldne v nezavesti. Njegove poškodbe so tako težkega značaja, da obstaja nevarnost, da jim podleže.

Nevaren vlomilec v Studencih pri Mariboru

Včeraj se je posrečilo marilivl žandarmerijski stanici v Studencih pri Mariboru izslediti nevarnega vlomilca, ki so ga iskale naše oblasti že več let. V letu 1921 so bili na več krajih po ljubljanski in mariborski oblasti izvršeni drzni vlomi. Očividno od ene in iste osebe, toda vlomilca ni bilo mogoče zaslediti. Ti vlomi so se potem ponavljali še v letu 1923, toda vlomilec Alojz Zalar, doma iz Zalice pri Litiji, se je zasledovalcem vsikdar spretno izmuznil.

Včeraj pa je orožništvo v Studencih ob priliki nekega malenkostnega delikta nedrednega voznika na cesti začelo sumiti, da je imel tisti voznik čisto enako ime, kakor Rudolf Lehner v Studencih, ki je bil sicer po poklicu čevljarjski pomočnik, a je svojo

„Cigan baron“ Lya Mara

Pridel ? Pridel!

Volitve na Koroškem in klerikalci

Velikonočni »Slovenec« je objavil o volitvah na Koroškem članek, v katerem se zgraža nad postopanjem celovskega škofa dr. Heffterja, ki ni hotel pravočasno dovoliti slovenskemu župniku Vinku Poljancu, da bi smel kandidirati v avstrijski narodni svet. V svojem odgovoru je celovski škof dr. Heffter celo izjavil, da je kandidatura Slovenca v avstrijski parlament »popolnoma brez koristi in da bi bila ta kandidatura za duhovnika škodljiva demonstracija«. »Slovenec« pristavlja k temu: »Kdo se ne spomni pri tej priložnosti famoznega odloka istega g. škofa, ki ga je tik pred plebiscitom izdal proti proštu Randu v Dobrilvasi in ki je veljal vsem Slovincem v plebiscitni coni, in ki je bil — značilno — naslovljen na: Katoličane koroške dežele, ter je škodoval soodločilno koroškim Slovincem. Tedaj je bil škof, ki je rodom Bavarec, slabo informiran ter se je pozneje opravičeval. — Korak g. škofa dr. Heffterja pomeni udarec, ki zoper njegovo ogorčenje protestiramo vsi Slovenci, ker je v škodo vsemu našemu narodu!«

Tudi mi se pridružujemo »Slovenčevu« protestu in ga odobravamo, če tudi ne bo nič zalego. Katoliški škofje na Koroškem se stoletja germanizirajo Slovence in uspejo jim je našo narodno mejo že prav krepko potisniti na jug, vse to po intenciji Rima in menda radi zveličavnosti. Zanimivo je le to, da »Slovenec« sedaj sam priznava, da se je celovski škof vikal tudi v plebiscit in je posegel v boj proti nam Slovincem. V ostalem smatramo za potrebno, da opozorimo »Slovenca«, ko sedaj nastopa proti celovskemu škofu, še na njegovo nedoslednost.

Tudi pri nas v Sloveniji je ljubljanski škof prepovedal kandidirati posameznim duhovnikom v parlament na listah njemu neljubih strank, dasi niso hoteli kandidirati na kakem »protivarskem« programu. In »Slovenec« je tedaj navdušeno odobral postopanje ljubljanskega škofa in njegovo vmešavanje kot cerkvenega predstojnika v dnevno politiko. Škofa je proglasal

Do sedaj vse predstave razprodane!

Metropolis

Danes ob četrtn na 5., tričetrt na 7 in četrtn na 10.

Telefon 2.730. Kino »DVOR«.

Predprodaja vstopnic od 10. — 12. dop. in od 3. dalje.

obrt je redko izvrševal, pač pa se bavil bolj z dvomljivimi kupčijami. Orožništvo ga je imelo že dalj časa v evidenci, ker je bil svoj čas uslužben tudi pri znani Zlahdčevi žrtvi, čevljarju Miklu, ki se je tudi pečal s kupčijo ukradenega blaga. Orožništvo ga je zato aretiralo in kmalu razkrinkalo v njem vlomilca Alojza Zalarja iz Zalice, ki si je že leta 1921 kupil domovnico Rudolfa Lehnerja ter živel od tedaj naprej pod tem tujim imenom in bil že tudi kaznovan pod tem napačnim imenom. Orožništvo je potem takoj ugotovilo, da ima v rokah onega nevarnega vlomilca, ki je osumljen vlomov iz leta 1921 do 1923 v Štepanji vasi, Škofljicah, Donžalah, Račjem, Šmarju itd. Zalar je te vlome sicer tajil in trdil, da si je nabavil napačno domovnico le iz strahu pred vojaščin, kar pa ga le še bolj obremenjuje, ker z vojaščin radi svoje starosti, rojen je l. 1895, nimač nič opraviti. Dolga leta iskani vlomilec je bil izročen okrognemu sodišču v Mariboru.

Drzen napad

V okolici Vevč in Zaloga se radi zadržujejo sumljivi elementi, ki pohajkujejo brez pravega posla. Radi se gibljejo tamkaj tudi cigani, ki tabore po nekaj dni skrijejo v gozdu, nato pa jih vzame noč. Javna varnost je zelo ogrožena, posebno ponoči. V sredo zjutraj se je vračal v D. M. v Polje iz Zaloga 28 letni delavec France Ložar. Iz gozdne mraka sta nakrat skočila pred njega na cesto dva maskirana moška, ga vrzla na tla in tolkla z nekim trdim predmetom po glavi. Nato sta mu preiskala žep; ker pa nista našla nikake vrednosti, sta ga pustila in izginila zopet v gozd. Ložar je odšel nato, ko si je nekoliko opomogel, v vas, odpeljati pa so ga morali radi poškodb v bolnico.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Četrtek, 21.: Zaprtio.
Petek, 22.: »Lumpacij vagabund«. C.
Sobota, 23.: »Ti in jaz«. D.

Ljubljanska opera:

Četrtek, 21.: »Madame Butterfly«. D.
Petek, 22.: Zaprtio.
Sobota, 23.: »Tajdas«. E.
Nedelja, 24.: ob 15.: »Madame Butterfly«.
Izv. Ob pol 20.: »Orlov«. Opereta. Izv.

Mariborsko gledališče:

Četrtek, 21.: »Logarjeva Krista«. C.
Petek, 22.: ob 15.: »Za narodov blagor«.
Dijaska predstava pri znižanih cenah.

G. Büchner: Vojček. Ljubljanska drama je smoti zopet postavila na oder Büchnerjevega »Vojčka«, ekspresionistično dramo najčistejšega kova. Delo smo videli na našem odru že pred leti. Ušinkuje močno in pretresljivo. Zasedba je bila v glavnem stara: naslovno vlogo je igral gosp. Rogoz, ki je zgrabil posebno v drugih scenah, pred prvim odmorom in v drugem delu v prizoru s tovarišem v vojašnici. Dober stotnik je bil gosp. Peček; ga. Juvanova bi morala biti

bolj privlačevalna. Ga. Gusti Danilova je prevzela majhno vlogo starke, ki pripoveduje otrokom pravilice; čemu izbira režija za njo take vloge, ni jasno. Režija je bila na istem nivoju kakor pred leti. Po »Gobseku« je učinkovala enolično. Izbrpnejše poročilo o drami prinesemo pozneje. — I.

Puccini »Madame Butterfly«. Ta izredno priljubljena opera nesmrtnega italijanskega komponista G. Puccinija se poje danes, v četrtek zvečer v ljubljanski operi z go. Loviščotovo, gg. Banovcem in Mitrovičem v glavnih vlogah. Kakor vidimo, so te vloge popolnoma novorojene. Nova je tudi režija, katero je s največjo skrbjo pripravil član opere gosp. Anton Šubelj. Predstava se vrši za abonente reda D.

Solarske predstave v ljubljanski drami. Tekom prihodnjih tednov priredi uprava Narodnega gledališča v Ljubljani v dramskem gledališču par mladinskih popoldanskih predstav po izredno nizkih cenah. Sedeži v parterju ter v ložah I. reda bodo po 6 Din, sedeži v balkonskih ložah na balkonu in galeriji po 4 Din, stojlišča po 2 Din. S temi otroškimi predstavami hoče dati gledališka uprava tudi najrevnejšim slojem ljubljanskega prebivalstva, odnosno njihovim mladini možnost, da morejo posejiti gledališke predstave. Prva taka predstava bo že v četrtek, dne 28. t. m. popoldne ob 3. v ljubljanski

drami. Uporizor se Goljeva mladinska igra »Triglavska bajka«. Prijava za to otroško predstavo sprejemajo posamezna šolska vodstva ljubljanskih osnovnih deških in dekliških šol.

Zagrebska opera in drama. Dramske gledališče v Zagrebu ima sedaj na sporedu Shawove »Hiše gospodarja Sartorija«, in Ib-senovo »Divjo rase«. Opera uprizarja Čajkovskega »Onjegin«, Puccinijev »Tosco« in Verdijevo »Aido«. V obliki zadnjih delih gostuje komorna pevka Vera Schwarzova, rodom Zagrebčanka, ki je sicer angažirana v Ameriko, kjer ostane tri leta.

Članek o Antonu Aškercu in Rimskih Toplicah so priobčile zagrebske »Novosti« v velikonočni številki.

Gostovanje gg. Poličev v Mariboru. V soboto, 23. aprila gostuje ljubljanska operna pevka ga. Štefica Poličeva zadržje v operi »Lepa Helena«. Opozorjamo na to gostovanje s pripombo, da bo to zadnja predstava te veselo Offenbachove opere.

Ksaver Meško: Kam plovemo

Povest. Nov, predelan natis. Izdala Zveza kulturnih društev, založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1927. 205 strani. (Prosveiti in zabavi, knj. 15.)

»Kam plovemo« je Meško napisal v svojem 22. letu. Sodobna kritika, ki ni prezrla v povesti mladega nadarjenega »novostrujarja«, tudi njenih senčnih strani, mu je priznala, da je izoben pripovednik in prout-

valec duševnega življenja, ki elika moderno življenje v prav zanimivi obliki. Ogródje povesti tvori motiv ženske nezvestobe: ritmopostelji. Stanski zapelje Evelino, soprogo sekundarja dr. Zorčiča, pobegne z njo v tujino, kjer oba žalostno končata. Vzporedno se razpleta dejanje o tragični mlade vdove Ottilije Merkove, žrtve brezvestnega Stanskega, ter zgodba o življenju in smrti tibega, pasivnega koncipienta dr. Pečnika. Za razvoj dejanja so pisatelju dobro služila razna opazovanja življenja po južnoštajerskih mestih in čitalnicah. Značilne posebnosti Meškove pripovedne umetnosti so zrcalijo že v tej povesti: podrobna analiza duševnih borb, njegovih junakov, plastično slikanje prirode, živahno pripovedovanje in skrbno opipljen slog. Prof. Bežek, tedanjí urednik ljubljanskega Zvona, je približal povest na uvodnem mestu. Meško je svoje delo pisal v neugodnih razmerah mariborskega bogoslovja sproti ter med letom marsikaj drugače zanosoval, kakor je prvotno nameraval. Oddot nekatere neenotnosti v njeni prvi objavi. Pisatelj se je tega dobro zavedal in je sedaj povest temeljito predelal. V prenovljeni obliki jo ob njeni tridesetletnici radostno pozdravljamo kot še vedno svež in dragocen spomenik izza prve dobe naše bogate moderne.

Okusno opremljeno knjigo prodaja Tiskovna zadruga v Ljubljani broš. za 36 Din, vezano v celo platno 46 Din, po pošti 3 Din več.

Ako je »Slovenčev« ogorčenje nad postopanjem celovskega škofa dr. Heffterja pristno, — želeli bi, da je, — potem naj bo dosleden in naj zahteva od potrajnih činiteljev, naj ne predlagajo knjig Mohorjeve družbe v cenzuro inozemskemu nemškemu škofu. Sovražnik slovenskega naroda ne sme več cenzurirati slovenskih knjig! Prav tako priporočamo, naj svetuje svojemu ljubljanskemu pokrovitelju, da bi ne dajal več slabih zgledov svojim sovrstnikom z omejevanjem državljanskih svoboščin podrejenim duhovnikom, ki so drugega političnega naziranja.

Besedo mičejo, toda zdaj vlečejo!

Darujmo za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Pri slabi prebavi želodca

zaprto telesa, napihanostju črev, slabostnem delovanju črevesa, hemeroidih, arteriosklerozi, izpuščajih, obolenjih na makrični kislini (Harnsäure), obolenju jeter, žolča in žolčnega kamna izborna deluje kri osvežujoči in kri čistilni »Planinka« zdravilni čaj. Cena Din 20. — Zahtevajte v lekarnah. 129

Domače vesti

Bojkot

V St. Jerneju na Dolenjskem je zadnji veliki soboto krščenica ugodnega posesta, nikoli prinesla jermas k »čegnu« in odrajala cerkovniku običajno takso, 1 Din. Kaplan pride, pregleda četo jermasov in odredi: Tega jermasa pa ne bom žegnal, pri tej hiši boro »Jutro« in »Domovino«. Krščenica na to: »Dinar nazaj!« Cerkovniku ni prav, pa kaj hoče drugega, seže v žep in vrne dinar. Krščenica na to: »Tako, iz cerkve pa ne grem, ampak ostanem tu do konca »čegnanja«, — bo ravno tako veljalo tudi za nas.

Poduk preproste ženske kaplana ni zadovoljal, ko je po cerkvi škropil blagoslov, je izrazil: »Onemu jermasu pa ne dam blagoslova, ker lastnik bere »Jutro« in »Domovino«.

Na sličan način je odrekal blagoslov tudi neki gospe v dvi in še nekaterim drugim uglednim posestnikom iz najbližje okolice.

Tako izgleda vaška verska nestrpnost in pa ona velikanska svobodoljubnost, ki tako imponira nekaterim »nepristranskim inteligentom«. Če bi ta kaplan bil v onem templju, iz katerega je Krist izganjal nevedne, ki so hišo dobro izpremenili v hišo prosvetnega prepisa, — to bi bilo padalo tudi po njegovih plečih! Doslej smo slišali o duhovniškem bojkotu pri »liberalnih« pogrebih. Sedaj se ta spiritalni bojkot razteguje že na naše potice in pisane, šunke in klobase. Ubogi »Jutrovci«, — kam plovemo? Prihodnja velika noč brez žegnal.

Ali pa je šentjernejski kaplan telepat in je začutil framasonsko reč, ko so na veliko soboto jadrili iz vlade ven, pa se je že revanžiral z represalijo? Gotovo je, da prizadete hiše že dolgo niso s tolikim hujšanjem zavile, kar je dal Bog, kakor letos.

M. A. C.

* Naša vlada ratificirala delavske konvencije. Jugoslavija je ratificirala 12 konvencij, ki jih je sprejela mednarodna konferenca v Ženevi.

* Odvetniški izpit je napravil pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani odvetniški kandidat dr. Stanko Žitko.

* Ostavko na državno službo je podal Anton Lah, pisarniški pomočnik pri okrajnem sodišču v Brežicah.

* Visoka novinarska šola v Pragi. Na skupščini češkoslovaških novinarjev v Pragi je minister prosvete dr. Hođa izjavil, da namerava vlada čimprej ustanoviti v Pragi visoko novinarsko šolo. V to svrhu potrebna svota bo sprejeta v državni proračun za prihodnje leto.

* Podpora zavodu za meteorologijo v Ljubljani. Ministrstvo prosvete je dovolilo zavodu za meteorologijo in geodinamiko na ljubljanski univerzi podporo v znesku 10.000 Din.

* Češkoslovaški visokošolci obiščejo Jugoslavijo. Večja skupina kandidatov gozdarstva na univerzi v Brnu poseti prihodnji mesec Jugoslavijo. V Beogradu bodo dijaki gostje mestne občine in univerze. Iz Beograda odpotujejo v Bosno, kjer si ogledajo znano Steinbeisovo žumsko industrijo. Na povratku obiščejo izletniki tudi Zagreb in Ljubljano.

* Za ureditev Plitviških jezer. Minister za šume in rudnike je odobril kredit v znesek 150.000 dinarjev za ureditev Plitviških jezer. Z ureditvijo jezer se v najkrajšem času prične.

* Zdravljenje državnih uslužbencev v javnih bolnicah. Po novem finančnem zakonu imajo državni uslužbenci od 1. aprila dalje pravico do brezplačnega zdravljenja v javnih bolnicah samo v III. razredu, če razen rednih prejemkov nimajo drugih dohodkov v smislu čl. 112 zakona o uradnih čeh se hoče kdo oskrbovati v II. ali I. razredu, doplača razliko, ki znaša za II. razred 45 Din, za I. razred pa 70 Din.

* Smrtina kosa. V Ljubljani je večer jutraj po težkem trpljenju umrla ga. Pavla Levčeva roj. Mrak, vdova po dvornem svetniku in znanem slovenskem književniku Francu Levcu. Pokopnica je živela v vseh narodnih krogih spoštno simpatije. Svetovna vojna ji je na galskih bojnih poljanah ugrabila nadobudnega sina, dočim zadnji sin Janez služi kot poročnik bojnega broda prvega razreda v naši vojni mornarici. Pogreb bo jutri ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Dumaška cesta št. 17 na pokopališču k Sv. Križu. — Dne 19. t. m. je preminula v Vikrah pod Šmarno goro gospa Kati Flala roj. Bevc soproga kavarnarja, simpatična in ljubezniva dama. Pokojnico prepelje na pokopališče k Sv. Križu v Ljubljano, kjer jo danes ob 5.30 pop. položi k večnemu počitku. — V Štepanju vasi je umrl g. Janez Komatar, posestnik, skrben gospodar in dober oče. Pogreb bo danes, ob 3. popoldne iz Štepanje vasi št. 50. Blag jim spomin, žalujnikom naše iskreno sožalje!

* Zanimiva suspenzija v Rogški Slatini. Lani je bil kmalu po nastopu radičevske vlade nenadoma premeščen znan narodnjak upravnik pošte v Rogški Slatini g. Fabiani v Sarajevu. Mož je moral preko noči oditi, čeprav mu je komaj par tednov manjkalo do penzije, ker je bil pač demokrat in zaveden nacionalist. Na njegovo mesto pa je bil na zahtevo radičevcev, kakor je poročal »Kmetijski list«, imenovan g. Albert Gabrič. Njegova slava pa ni dolgo trajala. Pretekle dni je nenadoma prispel na Slatino poštni inspektor iz Ljubljane, iz vrst revizijo blagajne in takoj suspenciral g. Gabriča. O nesigurnosti na pošti se je že dalj časa šušljalo in je tako tudi prišlo do revizije, ki je zopet vrnila red. Pošto vodi sedaj g. Ferdo Nadrag, ki je prispel iz Ljubljane.

* Reorganizacija kmetijskih šol. V ministrstvu za kmetištvo se je že dni vršila

konferenca, na kateri so udeleženci razpravljali o reorganizaciji kmetijskih šol in o uvedbi zimskih tečajev na teh šolah, ki naj bi jih obiskovali odrasli poljedelci v dobi zimskih mesecev.

* Spoštuj nedelje in praznike! »Slovenec« je na veliki ponedeljek v posebni izdaji poročal o sestavi nove vlade in blamaži SLS. S tem se je večeraj ponovno pohvalil, ter je pristavil: »Posebno izdajo je nameravalo prirediti v ponedeljek tudi »Jutro«, pa jo je zadnji moment ustavilo, kar je zbudilo zopet nove komentarje. K temu pripominjamo samo to, da »Jutro« ni nameravalo izdati nobene posebne izdaje, ker ni hotelo kršiti velikonedeljskega počitka svojih uslužbencev, kar bi se spodobilo za katoliškega »Slovenca« še v veliko večji meri. Razen tega pa je o klerikalni blamaži še vedno dovolj zgodaj obvestilo slovensko javnost in je tudi že na veliko soboto poročalo o padcu klerikalne vlade v posebni izdaji. Komentarje je zbudilo samo to, da katoliški »Slovenec« radi dobička ni spoštoval nedeljskega počitka niti na veliko nedeljo, medtem ko je brezversko »Jutro« to storilo. Ker je baje napravil dober »kšeft«, kakor se hvali »Slovenec« smo prepričani, da bo za svoj greh zopet cerkveno zapoved dobil seveda popojno odvezo od svojega protektorja škofa. »Jutro« kot stari grešnik pa na kaj takega ni moglo spekulirati.

* Dostava železniških vozov za prevoz lesnih pošilk. Generalna direktorja državnih železnic v Beogradu je odredila, da se mora prevoz in izvoz lesnih pošilk in drv za kurjavo v sedanji sezoni pospešiti z vsemi sredstvi. V času lesenske izvozne sezone, t. j. od 1. septembra dalje, dostavlja železniška uprava za lesne pošilke potrebne vozove šele tedaj, ko bo dostava vozov za druge sezone predmete popolnoma zagotovljen. Interesenti se pozivajo, da do pričetka izvozne sezone pospešijo nabavo in odpoštovanje lesa in drv za kurjavo. Železniška uprava ne bo upoštevala pritožb radi nezadostne dostave vozov za lesne pošilke v času izvozne sezone.

* Stanovanja v vojašnicah. Da bodo družinska stanovanja v vojašnicah na razpolago častnikom z družinami, ki v velikem številu prosijo z dodelitvijo stanovanja pri stanovanjskih sodiščih, je izšla naredba, da morajo častniki — samci, ki stanujejo v kasarnah, svoja družinska stanovanja izprazniti v prid oženim oficirjem.

* Avtomobilski promet preko Podkorenjskega sedla v Avstrijo je radi raztrgane ceste po lanki povodnji na avstrijski strani do nadaljnjega nemogoč.

* Ostra tiskovna obsodba iz Rogške Slatine. Že lani smo poročali, da je vložil podžupan zdravilišča Rogška Slatina g. Iv. Vidgaj tiskovno tožbo radi klevete in uvrede proti zdraviliškemu uradniku Francu Novaku, ker ga je slednji žalil s skrajno grdim dopisom v časopisu Pravda se je vlekla skozi celo leto, dokler končno se ni prišlo te dni do razprave in zaslišane obsodbe Francu Novaku. O razpravi je prav tendentno poročal Novakov prijatelj »Slovenec«, čeprav je g. Novak organizator slatinskih radikalov in vodilna oseba v omladinski organizaciji radikalne stranke v Beogradu. Vse to pa g. Novaku ni nič pomagalo, kakor tudi ne cela legija prič, ki so bile tekom dolge pravde zaslišane. Daželnost sodišče v Ljubljani je na tožbo podžupana Vidgaja obsodilo zdraviliškega uradnika Francu Novaku na 14 dni zaporu in 3000 Din denarne kazni ter vplačilo pravnih stroškov, ki tudi ne bodo majhni. Tako je bilo končno pravici zadoščeno in je upati, da bo s te strani v Slatini enkrat red in mir.

* Radovljiska podružnica SPD obvešča svoje člane, da imajo pravico do treh polovičnih voženj po vseh državnih železnicah pod pogojem, da so že dve leti člani SPD. Tozadevne izkaznice se dobivajo pri načelniku dr. Prešernu, sodniku v Radovljici. Društvene izkaznice izdaja g. Slavko Vengar v Radovljici. Članstvo se poziva, da plača članarino do 1. julija ker bi se drugače v smislu pravil zahtevala tudi nova vpisnina.

* Dražba lovov. Lova občin Bloke in Sv. Vid nad Cerknico se bosta oddala na javni dražbi v zakup za dobo od 1. junija 1927. do 1. aprila 1932. in sicer prvi na uradnem dnevu srez. poglavarja v Ložu v torek 17. maja ob 11. dop., drugi pa v ponedeljek dne 16. maja ob 9. dop. v uradu srezkega poglavarja v Logatcu. Dražbeni pogoji so na vpogled pri srez. poglavarju v Logatcu med navadnimi urami.

* Vihar na Jadranu. Po poročilih iz Splita se je vihar, ki je 2 dni divjal na Jadranu predvečerašnjim zopet poleg. V pristanišču Poljud je vrgel vihar italijanski parobrod »Rosario« na suho. Posadko je rešila neka druga italijanska ladja. Parnik je močno poškodovan. V splitskem pristanišču je vihar poškodoval motorni čoln »Čiklon«. Pomorski promet je bil močno oviran. Na tisoče lastavice je vzdolž dalmatinske obale postalo žrtev silnega viharja.

* Meteor pade v bližini Belovara. Prošli teden se je v Belovaru raznesla razburljiva vest, da je v bližini sela Plavence v šumi Jasenik strmoglavil na tla goveo aeroplan. Ljudje, ki stanujejo ob periferiji mesta so trdili, da so dogodek povsem jasno videli. Okrožni načelnik, poveljnik 42. pešpolka oddelka vojakov in orožnikov so se podali v Jasenik iskati ostanke zgrozelega aeroplana a brez uspeha. Doslej se ni jasno, kaj je na stvari. Verjetneje je, da je padel meteor. Izročen dogodek je vzbudil pri tamkajšnjem prebivalstvu veliko zanimanje.

* Težka avtomobilska nesreča pri Karlovcu. Skozi Karlovac je na velikonočni ponedeljek vozilo približno 20 avtomobilov; bili so to v glavnem izletniki iz Zagreba, ki so potovali v Primorje in Gorski kotar. Vsi so vozili z veliko bržino. Blizu Du-

bovca se je pripetila težka nesreča. Avtomobil, v katerem se je vozil direktor francosko-belgijskega društva za prozvajanje oglja Leon Ponsin s svojo soprogo in šoferjem je hotel prehiteti neki drugi avtomobil, pri tem pa je Ponsinov avto zadel s tako močjo ob avto pred njim, da sta se oba prevrnila v precej globok jarek. Ponsinova soproga je bila smrtnoonesrečena ranjena, več drugih oseb pa je bilo več ali manj poškodovanih. Ranjence so prepeljali v javno bolnico v Karlovcu.

* Usoden padeč s konja. Pri vojaških vajah v Somboru je padel s konja podporočnik Svetozar Dimić tako nesrečno, da so se mu zapletla čreva in je mladi častnik po izvršeni brezuspešni operaciji v groznih mukah umrl.

* Vlom v trgovino v Rogški Slatini. Te dni so neznani lopovi izropali trgovino g. Ogrižka na Erjavci pri Rogški Slatini. Gonesli so blaga v rednosti nad 40.000 Din. Storitcem, ki so ušli preko Sotle, so že na sledu v Vinici na Hrvatskem.

* Žrtev stekline. V medmurskih Mihaelovcih je pred tedni 6 letno hčerko posestnice France Banek ogrižel pes, ki se je bil priklatil v vas. Domači neznatne rane niso upoštevali. Nedavno pa so se na dekletcu pojavili znaki stekline in prošli tedaj je nesrečno dekletce v groznih mukah podleglo steklini.

* Redni občni zbor SPD, Posavske podružnice Zidani most se bo vršil v nedeljo dne 24. aprila ob 4. (16) uri v kolodvorski restavraciji na Zidanem mostu. 618

* Pri slabosti je prirodna grenčica »Franz Josef« priletno učinkovito domače zdravilo za precejšnje zmanjšanje težav, ker večkrat že majhne množice zanesljivo pomagajo. Dopisni ženskih zdravnikov soglasno hvalijo posebno milo učinkovanje vode »Franz-Josef«, ki je posebno primerna za nežno žensko telo.

— ITO — pasta za zobe je najboljša.

* Ugoden nakup nogavic, vezanine in žepnih robcev je pri O. Dobeic, Pred Škofijo št. 15. 109

* Rogška Slatina je najcenejša in najudobnejše zdravilišče za zdravljenje žledčnih in črevesnih bolezni posebno v času pred glavno sezono. Zahtevajte prospekt!

* Tkanina »Eternum«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* Ribiške priprave, orožje in streljivo, lovsko potrebščin ter vsa popravila pri puškariju F. K. KAISER, Ljubljana. 256

* Chinoferin kina vino z železom za slabokrvne in rekonvalescente. Krepi kri, daje tek za jelo. Dobiva se v vseh lekarnah. 592

Iz Ljubljane

* Odhod priljubljenih častnikov iz Ljubljane. Nedavno je zapustil Ljubljano poveljnik artiljerijskega polka g. polkovnik M. Antonijevič ter odšel na svoje novo službeno mesto. Polkovnik Antonijevič je bil eden najpopularnejših oficirjev v Ljubljani. S svojo ljubeznivostjo in s svojim taktičnim nastopanjem si je pridobil splošne simpatije. Zlasti rad je posejal naše narodne priredbe, kjer je navezal prijateljske stike z našimi narodnimi krogi. Bil je eden omih redkih oficirjev, ki je pri vsaki priliki zahajal v našo narodno družbo in si s tem pridobil širok krog prijateljev in znancev, ki ga bodo vsi prav težko pogrešali. Te dni pa odide iz Ljubljane, da prevzame komando divizije na Cetinju, tudi g. general Sava Tripković. Tudi general Tripković je bil v Ljubljani eden najbolj priljubljenih oficirjev, ki je vžival zlasti radi svojih vojaških vrlin vseobče spoštovanje. Markantna njegova postava je vzbujala povsod pozornost. Bil je med prvimi srbskimi oficirji — takrat je bil še polkovnik —, ki so prišli po osvoboditvi v Ljubljano in na to prevzeli reorganizacijo naše vojske v svoje roke. Prišel je v Ljubljano s pokojnim polkovnikom Jankom Vukasovičem, s katerim ga je vezalo dobro prijateljstvo. General Tripković se je udeležil tudi osvobodilnih borb na Koroskem. Poveljeval je takrat naši artiljeriji, ki je, kakor znano že prodrla na Gosposvetsko polje. V naši borbi za Korosko bo zgodovina beležila med prvimi imeni tudi Tripkovičeve. General odhaja na velevažno mesto na Cetinje. Nadejamo se, da bo tudi tam ohranil Ljubljano v dobrem spominu.

* Z avtomobilom na Šmarno goro so se večeraj popoldne pripeljali g. Camernik, Sturm in Uršič. Peljali so se iz Vikre preko Zavrha. Sprva je bila vožnja zelo težavna, ker je bila pločica še mokra in silno polzka, ko pa je avto prišel do peska, je z lahkoto zmagoval vse težave. Pri Gorjancu je avtomobilska sirena izvabila vse prebivalce iz hiše. Kar okamenili so od presenečenja in niso mogli verjeti svojim očem, ko so videli drčati proti hiši avtomobil. Še večje presenečenje je bilo na Šmarni gori, saml, ko je avto trikrat obkrožil cerkev in se na to vrnil pred ondoto gostilno.

„Cigan baron“ Lya Mara

Pride! ? Pride!

Vse je prihitelo iz gostilne in začudeno gledalo nenavadne »turiste«, ki so se z avtomobilom popeli na Šmarno goro.

* Stotisoč za Akademijo znanosti. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je prispevala v Fond za akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo znesek Din 100.000. Uprava fonda se najtopleje zahvaljuje ugodnemu zavodu za umevanje, ki ga je pokazal za navhija slovenska prosvetna instituta.

* Koncert Vide Jerajev in Jadvige Poženelove, se bo vršil nepreklicno prve dni meseca maja. Natančnejši datum objavimo v prihodnjih dneh. 3026

* Orkestrsko društvo Glasbene Matice ima v petek, dne 22. t. m. obvezno polnoštevno vajo za vse člane. Večja se koncertni program za nastop 9. maja. Po vaji važen razgovor zaradi koncertne turnee.

* Starešinska organizacija Preporoda priredi v soboto 23. t. m. ob 20. svojo tradicionalno akademijo. Po akademiji ples. Vstopnine ni. Prireditve se bo vršila v dvorani Napr. dijaškega doma (Bivša arena Narodnega doma).

* Radio-klub bo danes zopet polnil akumulatore. Člani, ki so s plačevanjem članarine v tekočem, naj izročijo akumulatore na veleseimu oskrbniku g. Logarju.

* Policijske prilive. Od torka na sredo so bili priljubljeni policijski sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 telesna poškodba, 2 prestopka nedostojnega vedenja, 2 prestopka kaljenja nočnega miru 1 ogenj in 13 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacije so bile izvršene 3 in sicer vse radi nespodobnega vedenja.

* Ogenj v gozdu na Golovcu. V torek popoldne je opazil posestnik Jože Kastelic z Dolenjske ceste, da se iz gozda na Golovcu vali dim. Ogenj se je širil preko suhe trave z veliko brzino. K sreči so ga pravočasno pogasili, tako da ima lastnica dotične parcele le neznatno škodo.

* Konj je podrl. Ko se je peljala prodajalka Ivanka Peterca iz Dravelj predvečerašnjim popoldne s kolesom po Celovški cesti, jo je nasproti Keršičeve gostilne sunil konj, vprežen v neki dvoprežni voz. Petercova je odletela s kolesa in dobila pri padcu poleg manjših praks tudi težje notranje poškodbe.

* Tatinski drobiž. Rozaliji Kopačevci, stanujoči v Linhartovi ulici št. 32, je neznan tat odnesel v noči na ponedeljek 300 Din vreden oleander. — Dr. Oton Valenčak je prijavil policijski, da sta mu zmanjkali v noči na torek iz vrtno lope v Šubičevi ulici dve okenski zavesi ter rdeči namizni prt. v vrednosti 230 Din. — Na pokopališču pri Sv. Križu je neznan tat na grobnici Hrušič in Leskovec pokradel več kosov pocinkane pločevine vredne 150 Din. Ista grobnica je bila na enak način oskrunjena tudi pred petimi leti.

* Šentpeterski in šentjakobsko-trnovski podružnici CMD prirede 8. maja na ljubljanskem Gradu običajo »Jurjevanje«. Društva se prošjo, da se na to prireditve ozirajo. 617

* Volno, bombaž za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOQU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

* Tombola društva »Skrb za mladino« se vrši v nedeljo dne 24. t. m. na Kongresnem trgu, ob treh popoldne. Glavni dobitek so razstavljeni v veletrovinah Urbanc in Mayer. Segajte pridno po tablikah!

* Društvo finančnih konceptnih uradnikov na Slovenskem ima svoj redni občni zbor dne 23. aprila ob 8. zvečer v Ljubljani. Kopitarjeva ulica v gostilni pri »Činkoletu«. 616

Iz Maribora

Mariborsko gledališče se letos prav tako, kakor druga gledališča, obupno bori za svoj obstanek in visi neprestano med nebom in zemljo, a daje kljub temu dramo, opero in opero. Vse predstave so kolikor toliko na umetniški višini. Tudi obisk je povprečno zadovoljiv, a stari dolгови in zmanjšana mestna subvencija so privedla blagajno tako daleč, da izgrale nikdar ne vedo, če bodo prvega in 15 res dobili svoje gaže. Neugnan energičen in nepopoln optimist, intendant, pa kljub temu ne klone in še išče virov in potov, da ohrani Mariboru neopokrenje gledališče. Pravkar razpisuje repertoar opere za bodočo sezono, ki jo skuša rešiti s pravočasnimi abonementi. Iskreno želimo, da se mu akcija posreduje. Z ozirom na vse to moramo upravi gledališčni marsikaj oprestiti, kar bi sicer ona sama opravila, če bi bile njene finance boljše. S tega vidika smo sprejeli tudi premijero opere »Logarjeva Krista« (Förster Christl). Ob normalnih razmerah to delo ne spada v Maribor. Opereta ima poleg slabih strani prijetne melodije in je publiki ugodna, ne da bi jo posebno uživali. Zlasti prijetno je iznenadila lepa režija gosp. Bachmana, ki je živahno omrežil gozdarjevo hišo v smreku s kanarčkom, petelinom in puricami, gozdim stučencem. Celosna je priljubljena čez ope, Logarjeva Krista (gdč. Lubejeva) o cele opere, je to pot odrekla. Že majhna postavka sama nam nikakor ne more prirediti energične, pol moške gozdarjeve namestnice, ki mesto njega nadzoruje cesarjev revir in kaznuje drzne lovce. Jedro te opere leži v posebnosti te deklice, ki jih pove najbolj v svojih dialogih. Takrat pa Lubejeva niti sama ni mogla vzdržati resnosti, kaj se, da bi o tem prepričala publiko. Upamo, da bo z repriami napake premijere popravila kolikor je v njeni moči. Nastop v krinolini in tretjem dejanju je bil še najmanj poseben. Krepljo pa je stopila v ospredje naša nova zvezta gdč. Pavla Udovičeva, ki ji je sicer pri petju še ledala precejšnja trema začetnice v glasu, toda igra in ples sta povsem zadovoljiva. V okvirju opere so stali tudi ostali nosilci veljih ulog: Pirnat (cesar Jožef), Urvalek (dvorni maršal), ga. Zakrjakova (dvorna dama), Ana Kovačičeva (kontesa),

Bratuž (oskrbnik Földessy), Pavel Kovič (logar), Hrstovič kot dvorni krovaj Peter Walperl in drugi z manjšimi ulogami. Dirigiral je v obse zadovoljivo gosp. Lojze Heroč. Pri velikonočnih predstavah je bilo gledališče razprodano in upamo in želimo blagajni, da bo še večkrat. Dr. Avg. Rejsman.

* Podravska podružnica SPD v Rušah obvešča svoje člane, da dobijo pri društvu nemovnosti v Rušah izkaznico za trikratno polovično vožnjo na leto v poljubne kraje. Pošljite legitimacije s članarino, da jih potrdimo! — Predsednik.

* Starodavna Peca doživlja neznanu čudesa. Podružnica SPD v Mežici pri Prevaljah si je nadelala nalogo, da prepreči ta naš koroski mečnik z markacijami ter postavi na planoti Kalzera svojo planinsko kočjo, do katere bo vodila vozna pot. To pot delajo vsi člani v prostovoljnem kuluku eni s krampom in motiko, drugi z denarjem. Dosledaj je že zgrajena pot iz Polene pri Mežici čez Najbrža do Tomaževke kočje (3 ure), a ko skopni sneg se bo nadaljevalo z delom do kočje (1 uro). V jeseni se bomo menda že lahko zbrali pri otvoritvi kočje, od koder je na vrh Kordezeve glave (2124 metrov) še nekako uro hoda. S te točke umar se pride iz Mežice v petih do šestih urah se bomo divili krasnemu razgledu, kakršnega se ima le iz te krasne postojanke.

* Glavno in šolsko cepljenje za obščino Lajtersberg in Krčevino pri Mariboru se bo vršilo v petek 22. aprila ob pol 11. v prostorih krčevinske šole. — V petek dne 29. t. m. bo istotam ob istem času revizija cepljenec. K cepljenju je prinesli otroke, rojene v letu 1926, ter otroke, ki iz kakoršnegakoli vzroka še vobče niso bili cepljeni a so starejši od 6 mesecev.

* Tihotapci v jetnišnici. V jetnišnici mariborskega okrožnega sodišča je sedaj zaprtih nad 30 oseb, med njimi 10 žensk, ki jih je carina obsodila radi tihotapstva. Večina teh strastnih tihotapcev ima po eno leto, nekateri celo po dve leti zapor, kar niso mogli plačati visokih denarnih kazni. Jetnišnica jih vzdržuje in sicer na račun carinarne, ki znaša že nad 200.000 Din in bi se moral kriti iz tozadevnih glob, toda kakor vsi podobni fondi, je tudi ta tako nedostopen, da mariborska jetnišnica ne pride do kritja, ampak mora dajati »na up«. Ker so ti carinski kaznjenci tudi preveč begosumni, največ izozemci, jih tudi ne morejo zaposlovati z zunanjim delom in tako dobivajo še jela brez dela.

Iz Celja

* Koncert CPD. Dne 7. maja zvečer priredi Celjsko pevsko društvo v veliki dvorani celjskega doma prvi letošnji koncert. Po dolgem času je društvo oživelo k novemu življenju in šteje danes 70 pevki in pevcev.

* Obrtna nadaljevalna šola v Celju. Dne 24. aprila priredi obrtno-nadaljevalna šola v Celju razstavo pismenih in risarskih izdelkov. Otvoritev bo v I. nadstr. deške meščanske šole ob 9. uri zjutraj, zaključek pa ob štirih popoldne. Izdelki deških razredov bodo razstavljeni v risalnici, dekliških pa v razredu poleg risalnice. Vstopnine ni. — Na dan razstave se bo zapisovalo v pritišču meščanske šole od 8. do 10. ure popoldne one, ki se hočejo udeležiti poučnega izleta v Ljubljano, ki bo v nedeljo, dne 1. maja. Pri zglativsi je takoj vplačati 15 Din za četrtinsko vožnjo in — kdor hoče tudi še 11 Din za skupni obed. Ker se mora poslati točno število izletnikov železniški upravi in direkciji Tehnične srednje šole v Ljubljani, se na pozneje prijavljene ne bo oziralo in bodo morali plačati celo vožnjo. Pravico do izleta imajo samo oni obrtni vajenci in pomočniki, ki so v tekočem šolskem letu obiskovali ta ali oni razred obrtne šole. K zletu se vabijo tudi gg. mojstri; tudi za te je želeli, da se pravočasno prijavijo radi rezerviranja prostorov v vlaku. V Ljubljani si bodo ogledali izletniki popoldne Tehnično srednjo šolo (moški in ženski oddelki), kjer bodo od 10. do 12. ure vsi stroji v obratu. Obed bo v gostilni pri »Mraku« na Rimske cesti. Popoldne bo od pol dveh do treh ogled vseh zbirk Narodnega muzeja, nato pa izlet na ljubljanski Grad. Odhod iz Celja zjutraj ob sedmih (zbrališče pred kolodvorom), vrnitev v Celje ob 8. zvečer. Izlet se bo vršil ob vsakem vremenu. — Vodstvo šole.

* Promet s težkimi vozovi po celjskih ulicah. Blizu se čas, ko bodo celjske ulice zopet oživele po tulcih, ki od leta do leta prihajajo v vedno večjem številu in priljajo in lepo Celje. Ako so že v zimskem času ovirali težki vozovi po prometnih ulicah v sredi mesta pasajo ter ogrožali na ozkih križiščih celo varnost življenja, se bo ta nedostatek še bolj občutil v poletnem času, ako se ne motimo, je mestni magistrat že odredil, da se vrši promet s težkimi vozovi samo po določenih ulicah ob periferiji mesta. Glede na to, da je Celje letovišarsko mesto in tudi v javnem interesu bi želeli, da posvečajo varnostni organi temu vprašanju kar največ pozornosti. Na gotovih delih mesta se tudi opaža zadnji čas, zlasti ob jutranjih urah, ko hodijo otroci trumoma v šolo, da vozijo avtomobili po zelo ozkih stranskih ulicah, kar bi se moralo takisto strogo zabraniti.

* Kako plačuje država svoje dolgov. Celjska »Nova doba« poroča, da je na predlog stavbenika z. Fr. Nerata v Gaberju pri Celju celjsko sodišče v sredo popoldne zarubilo celjski davčni urad, ker mu ministrstvo za socialno politiko že štiri leta dolguje večji znesek za delo pri prezidavi Invalidskega doma. Zarubili so računski stroj in stensko uro.

* Velikonočni priti. Kakor se nam poroča, je dobilo v Celju za velikonočne praznike več nižjih državnih uslužbencev deklete, s katerimi se razvijavljajo njih vrstitev v višjo kategorijo in stopnjo. Tudi je mnogo slučajev, ko se le državnim uslužbencem zavrnila prošnja za vstetje vojaške službene dobe, dasi imajo po službeni

pragmatiki pravico to zahtevati. Obetajo se uradništvu še marsikatero razočaranja na podlagi amandmanov, katere je tako navdušeno izglasovala pokojna klerikalna vlada. Pri teh razmerah pa se najdejo vseeno državni uslužbenici, ki še vedno poljubivo valpetov biči.

e— Savinjska podružnica SPD v Celju priredi v nedeljo, dne 1. maja veliko planinsko veselico pri Celjski koči, kamor vabi vse prijatelje narave. Spored je zelo mnogovrsten, vstopnine ni.

e— Tobačna trafikala na Zg. Ložnici štev. 17 pri Zalcu je postala prosta. Letni kosmat donos trafike je znašal 2211 Din. Vojni invalidi in vojne vdove, ki so po invalidskem zakonu zaščiteni in bi se za podelitev te trafike zanimali, se pozivajo, da se zgledajo najkasneje do 25. t. m. v pisarni krajevnega odbora U. V. I. Celje, Invalidski dom, kjer dobijo nadaljne informacije.

e— Tombola združenja vojnih invalidov Celje. Krajevni odbor UVI Celje priredi tudi letos dne 6. junija svojo veliko javno tombolo. Ta vsakoletna prireditev je glavni vir dohodkov, s katerimi je močnejše odobro podpreti svoje najrevnejše prosiče za dobitke ali denarne podpore. Dosedaj se je odzvalo že lepo število takih, ki pokažejo vsako leto svojo naklonjenost ali sočustvovanje napram vojnim žrtvam. One pa, ki doslej še niso mogli ustreči navedeni prošnji prosimo, da vsaj v skromni meri upoštevajo današnji bedni položaj vojnih žrtv. — Občinstvo pa prosimo, da pridno sega po kartah, ki so v razprodaji po vseh celjskih trafikah po 3 Din komada.

Iz Kranja

e— Volitve v okrajne cestne odbore. V nedeljo dne 24. aprila se bodo vršile volitve v vse tri okrajne cestne odbore kranjskega sresa, in sicer v kranjski, škofjelski in trški, ki so bili pred kratkim od velikega župana razpuščeni po volji klerikalcev. Mesto Kranj voli dva člana v kranjski cestni okrajni odbor. Število članov je topot razdelil med posamezne občinske odbore ljubljanske občinskega odbora, ki je ves v rokah klerikalcev.

e— Občinske volitve v Sorci in Selcah. Dne 15. maja se bodo vršile v občinah Selce in Sorica volitve v občinske zastopce. Pretekli torko so bile vlozene pri kranjskem srezkem poglavarju prve kandidature liste. Obe imenovani občini sta bili prej okupirani po delnem okolišu od italijanskih oblasti, vsled česar se niso mogle vršiti volitve skupno z zadnjim občinskimi volitvami v Sloveniji.

e— Zanimivo predavanje. Pod okriljem podružnice Kola jugoslovenskih sester bo predavala v petek dne 22. t. m. ob pol 18. uri gospe Minka Govekarjeva iz Ljubljane o jugoslovenski pisateljici Zofki Kveder-Demetrovičevi. Predavanje bo v fizični dvorani v gimnazijskem poslopiju. Občinstvo je vujudno vabljeno.

e— Objave za polovično vojnjo dobijo člani SPD pri tajniku kranjske podružnice g. Vranu in ne pri g. Rici Mayrju, kakor je bilo prvotno pomotoma javljeno.

e— Materinski dan. Po sklepu Saveza slovenskih ženskih društev proslavi tukajšnja podružnica Kola jugoslovenskih sester s sodelovanjem drugih organizacij 15. majnik kot materinski dan, na kar opozarjamo vsa društva, da ta datum vpoštevajo.

Iz Kamnika

e— Spodnja pot v Bistrico nosi pri odcepu od stare poti svaričen napis: »Prepovedana pot«. Toda to naj izletnikov ne plaši, ker je korporacija vse mostiče dobro popravila, tako da za trezne, in previdne izletnike ni nevarnosti nezgode. Brihtna pa je ta iznajdba korporacije v izogib event. fatalnosti.

e— Obilna smrtna žetev v kamniškem okraju. V velikonočnih dneh je umrl v Kamniku Lorenz Bergant p. d. Grantave, daleč na okoli znan gostilničar v Samostanski ulici. Pred leti so v njegovo gostilnico mnogo zahajali ljubljanski literati Zupančič, Cokak, Gruđen, Debelak, Petruška, L. Albrecht i. dr., kadar so bili na letovišču v Kamniku. Čudovito mnogo sličnosti z rajnikom kaže gostilničar v Kozarkovem: Belem mecesu. — Ob istem času je umrl tudi Bergantov sosed posestnik in krojač L. N. Potočnik, oče Srečka Potočnika, imejitelja krojne šole v Ljubljani. — V nedeljo popoldne pa je, zadet od kapi, nenadoma preminul znan gostilničar in posestnik v Bistrici Franj Bodlaj. Vsesplošna gospodarska borba je tudi njega pritrjala do preranega groba.

e— Izletniki v velikonočnih praznikih so tudi Kamniške planine in Kamniško Bistrico posetili v velikem številu. Koča na Krivcu je bila natrpana. Vel. Planina prilično dobro obiskana in kljub snežnim mrezem se je nekaj partij podalo preko Kamniške Bistrice na Kokrsko sedlo. Nedelja planincem ni bila baš prijazna vsled neprestanega močnega vetra, ki je dvigal cele snežne stebre in jih podil v dolino, tako, da je celo v Kamniku večkrat naravnost snežilo. Mnogo ugodnejše je bilo v ponedeljek, ki je tudi izobil več izletnikov. V Bistrici so bili celo izletniki v šimlebleki in trdih ovratnikih. Čudovito je pa to, da v kamniških izletniških točkah naletiš na Ljubljance, Stajerce, Hr-

vate celo Dalmatince, toda neverjetno redko na kakoga Kamničana in še tedaj le na kako »staro korenino« izza dr. Schmidingerjeve dobe.

e— Novotarija pri vzhodu na kamniški kolodvor je bolj zanimiva nego pripravna. Veriga drenajočih se izletnikov ki kupujejo vozovnice — zapira tako vhod v postajno poslopje, kakor tudi izhod iz njega. Če ima človek samo nahrbtnik, se mu po nekoliko zaletih posreči, da se zagodi med druge čakajoče, ako pa ima kolo ali kak drug tovor, pa je pasaja brez večje neizgode nemogoča. Zelo bi priporočali, da se ta nedostatek odpravi.

e— Bistriška struga za smodnišnico nudi izletnikom tragično-romantičen pogled: pogreznjen most proti tovarni Vesna, razdejani jezi, kojih eden je z močnimi žicami pritrjen na občestni konfin, razrito obrežje, raztrgano telefonsko omrežje, prevrnjeni brzojavni drogi itd. — kakor ob vojni.

Lya Mara
„Cigan baron“
Pride! ? Pride!

Iz Novega mesta

e— Jurjev sejem v Novem mestu. V torek 19. t. m. je bilo prignanih na tukajšnje tržišče 217 govedi, 3 konji in 476 svinj. Ljudstva je bilo veliko, kupčija pa slaba.

e— Fantovski pretep v Stopičah. V Zofranovi gostilni v Stopičah se so stegli radi deklet fantje dveh vasi. Težko ranjen je obelžal Jože Turk iz Oreha.

e— Požar na kolodvoru. Na novomeškem kolodvoru je nastal na neki železniški zgradbi požar. Gasilci so k sreči ognj kmalu lokalizirali, tako da je po gorel le bločni krov. Škoda je kljub temu znatna.

e— Nogometna tekma med SK Elanom in ljubljanskim SK Disk na velikonočni ponedeljek je končala z rezultatom 2 : 2. Igrišče je bilo tokrat slabo obiskano.

e— Stavbno gibanje. Odvetnik dr. Vasič bo dvignil svojo staro hišo še za eno nadstropje. Tvrda Povh-Medic je znatno razširila svoje dosedanje tovarniške lokale. — Na okrajni cesti proti Gotni vasi si gradi g. F. Zupančič iz novomeških Černošnic enodružniško hišo.

e— Bogoslužstvo pri procesiji. Policija je aretirala radi zasramovanja obredov pri velikonočni procesiji in radi groženj, izrečenih proti obstojnosti medijarja Minjer Osmanoviča iz Tetova v Macedoniji. Oddan je bil v zapore okrožnega sodišča.

Iz Trbovelj

e— Prestavitve struge Trboveljske. Pri Vebur nedaleč od cementne tovarne so pričeli rudniški delavci kopati novo strugo za Trboveljsko. Nova struga Trboveljske bo sedaj tik okrajne ceste, s čimer si bo rudnik pridobil mnogo dosedaj brezplodnega sveta. Vsa dela se vrše na stroške rudnika.

e— Uradni dan okrajnega sodišča je določen v Trbovljah na soboto 7. maja.

e— Občinske ceste. »Slovenec« očitke, da se zanemarijo ceste v vasi, po pravljajo pa v dolinah, ni točen, ker se posveča pozornost vsem cestam brez izjeme. Od postavke v letošnjem proračunu v iznos 110.000 Din se je potrošilo že 60.000 Din. Popravljajo se ceste v Planinjski vasi, v Knezdolu, v Bohnem, Ravnem in Sv. Marku. Nanovo se popravljajo od ravateljeve vile v Hrastniku do Studencev in pešpot Razpotje v Trbovlje. Enako pešpot Tezeja v Urhučeva loka, ki prihaja vpoštev za šolsko mladino trboveljskih šol. Cesta v Svinjaj: pa se ne popravlja, ker ni več občinska, odkar je prešla v last okrajnega zastopa, ki ima zanjo v proračunu postavko 30.000 Din.

e— Padanje naročil pri rudniku. Dnevni transport vagonov premoga sedaj stalno pada, ker ni več naročil. Vsaak dan odpremo kvečjemu 280 vagonov. Če se položaj ne zboljša, je pričakovati nadaljne omejitve dela.

Proti grini, astmi, kataru

se inhalira SMREKOVO OLJE »TROLIST«. — Razposilja vsaki dan po povzetju Din 15.— »Trolist, Logatec« — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

rastlinsko sredstvo

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 20. aprila 1927.

Višina barometra 308,8 mm

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smer vetra	Oblačn.	Padavine
razpovedanja							
Ljubljana (dvorec) ...	7. 1709 8. 7707 14. 7678 21. 7678	61 73 185 132	93 89 48 69	mirno SSW 1 SW 3 SW 3	7 7 6 6	megla megla	
Maribor ...	7701	90	75	NW 5	5		
Zagreb ...	7697	110	91	SSW 2	6		
Beograd ...	7682	100	85	mirno	2		
Sarajevo ...	7686	100	74	mirno	4		
Skopje ...	7679	100	66	W 1	10		
Dubrovnik ...	7663	110	61	SE 1	0		
Split ...	7668	140	49	NE 8	7		
Praga ...	7684	100	—	SSE 2	10	dež	3.0

Solnce vzhaja ob 5.5, zahaja ob 18.53, luna vzhaja ob 0.13, zahaja ob 7.40.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 18.7 C, najnižja 4.2 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Nestanovitno vreme; morda boljše in toplejše, toda ne dolgo.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahki vetrovi iz prvega kvadranta. Nebo spremenljivo, a večinoma jasno. Temperatura od 11 do 18 stopinj. Morje mirno.

Da ni mogla

dobiti ustrežajočega nakita, kakor svilne, gumbi itd. k Vaši obleki, je šivilja sama kriva, ker kupuje tam, kjer ni zadostne izbire. Šivilja in krojač naj vedno izbirata pri tvrdki T. EGER na Sv. Petra cesti 2, pa boste gotovo ustregla vsem zahtevam naročnikov, najbolj pa sebi, ker bosta vedno prav poceni kupovala.

Sport

ASK Primorje v Celovcu

Za velikonočne praznike je, kakor smo že poročali, moštvo ASK Primorja gostovalo v Celovcu proti tamkajšnjim vodilnim kluboma Klagenfurter Amateur Sportklub in Klagenfurter Sport Verein. Danes prinašamo še par podrobnosti.

ASK Primorje : K. A. S. K. 2 : 4 (0 : 3).

Poraz se da deloma upravičiti z utrujenostjo moštva, ki je celo jutro potovalo. Tudi mu ni prijal močvirnat teren. V prvem polčasu igrajo Primorjani proti vetru. Nastopili so z nekaterimi rezervami, ki se niso takoj znašle z ostalim moštvom. To so nasprotniki spretno izkoristili in že v prvih minutah trikrat zapovrstjo zabili žogo v primorjansko mrežo. Nato so se Ljubljanci znašli in počasi pridobivali na terenu vendar do polčasa niso mogli spremeniti rezultata. Po pavzi preidejo Primorjani v večernento protinapade in z lepimi kombinacijami zmanjšajo rezultat na 2 : 3. Polčas poteka v rahli premoci gostov, ki pa ne morejo izenačiti. Tik pred koncem tekme izkoristi domači napad napako nasprotne obrambe in postavi končni rezultat s 4 : 2 za domačine. Od domačih je ugajala oja obramba, ki se je žilavo branila, odlikoval se je posebno dsmi branilec. Moštvi sta igrali fair. Sodnik dober.

ASK Primorje : Kl. S. V. 5 : 1 (1 : 1)

Drugi dan je Primorje gostovalo proti klubu, ki je trenutno na prvem mestu prvenstvene tabele. Igra, ki jo je predvedel primorjansko moštvo, ni bila samo lepa za oko, temveč tudi koristna. Nadmočje nad domačim moštvom je znal primorjanski napad izraziti tudi v rezultatu. Nagla kombinacija s kratkimi pasovi po tleh je zelo ugajala številni publiki, ki ni skoparila s ponovnimi izrazi priznanja. Domačini so igrali nekoliko ostro, vendar je igra potekla brez vsakega incidenta. Rezultat odgovarja poteku igre. Sodnik je nekoliko favoriziral domačine.

V splošnem je moštvo, dasi je nastopilo s par rezervami, ki pa so dobro izpolnile vrzeli, oba dni zaigralo v lepem stilu kombinacij kratkih pasov in si s svojim fair nastopom osvojilo simpatije celovške sportne publike. Ostavilo je najboljši vtis.

Ilirija : Primorje 24. t. m.

Nadaljevanje nogometnega prvenstva

Prvenstvene tekme v Ljubljani se nadaljujejo v nedeljo 24. t. m. s srečanjem med Ilirijo in Primorjem. Predtekmo igrata rezervni moštvi obeh klubov. Obe tekmi se vršita na prostoru SK Ilirije, in sicer predtekma ob 14.30, tekma I. moštva pa ob 16. uri.

Prvenstvena tekma Ilirija : Primorje, obenem prvo letošnje srečanje teh dveh ostrih sportnih rivalov, bo gotovo zbudila zanimanje tudi med širšo publiko. Oba kluba sta danes pač že v dobri formi in v polnem treningu, nedeljski prvenstveni tekmi bosta prinesli predvidoma tudi najboljši sport. Prvenstveno tekmovalje v ljubljanskem podzaveznem okrožju doseže s to tekmo svoj višek. Jesensko prvenstveno tekmo je dobila Ilirija s tesnim izidom 2 : 1, rezervna prvenstvena tekma je bila brez boja prisojena Primorju.

Nogometne tekme o Veliki noči.

Na velikonočna praznika se je vršilo doma in v inozemstvu veliko število zanimivih nogometnih tekem. Nekatere smo že registrirali, v naslednjem pa objavljamo še nekaj izidov, ki bodo zanimali naše bralce. Novo mesto: Dijaški sportni klub : SK Elan 3 : 2 (2 : 0) Dubrovnik: Hašk : Gošk 5 : 1. Praga: Slovan (Dunaj) : Slavija 2 : 2 (0 : 2). Slovan : Viktorija Žižkov 3 : 3 (1 : 1) Santander: Španija : Švica 1 : 0 (1 : 0). Turin: Italija : Portugalska 5 : 1. Amsterdam: Holandija : Češko-slovaška (amaterji) 8 : 1 (4 : 0). Esch: Italija II. : Luksemburška 5 : 1. Dresden: Dresdener Sportverein : Penarol 2 : 1 (1 : 0). Berlin: komb. Hertha-BSC : Penarol 1 : 0 (0 : 0). Budimpešta: Ferencvarosi : Sparta (Praga) 3 : 1 (1 : 1). Ujpest : Sparta 5 : 2 (5 : 2). Dunaj: Delavski reprezentanci Nemčije : Avstrija 3 : 1 (0 : 1). Newyork: Nacionalno Montevideo : Brooklyn Wanderer 2 : 0 (0 : 0). Valentigney: Cricketer (Dunaj) : FC Valentigney 1 : 1 (1 : 1). Curih: Cricketer : FC Zurich 0 : 1.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Od 17. ure dalje v četrtek in soboto trening za II. skupino, v petek za I. skupino. Polnoštevilo! — Načelnik.

SK Jadran. Danes ob 20. sestanek rezervnega moštva v Narodni kavarni. Udeležba obvezna. — Tajnik.

SK Krakov. Danes ob 20. se vrši seja poslovnega odbora v restavraciji Mrak na Rimski cesti. Na sejo so vabljene gosposide: Kukovica, Demšar in Jaklič Vilko. Prosim: skupno udeležbo. — Tajnik II.

ASK Primorje, kolesarska sekcija. Sklicujem za danes ob 20.30 v kleti restavracije »Zvezda« sejo veseličnega odseka ter naprošam vlijudno sledeče gospode, da se iste točno udeležijo: Vindiš, gcom. Ivo Kalin, Danilo Kalin, Sanein Guido, Sanein Savo. Letnar. Rihard Vošpernik in Alojzij Bašin. — Načelnik.

Seja JZSS. Danes, v četrtek zvečer ob 16.30 se vrši kratka, a važna seja upravnega odbora JZSS ter prosimo vse gospode odbornike, da se je sigurno udeležijo. Odbor.

Gospodarstvo

Produkcija premoga v Sloveniji

Produkcija premoga je v nekem oziru barometer gospodarskega stanja v državi. Vsa ko zmanjšanje ali povečanje obrata v industriji, prometa na železnica (tj. vpliva na produkcijo premoga. Spremembe v splošni konjunkturi gospodarstva se najprej pojavijo pri produkciji in oddaji premoga, v kolikor na produkcijo in oddajo ne vplivajo drugi faktorji (n. pr. sezonsko valovanje). Zaradi važnosti te produkcijske statistike za presojo gospodarskega stanja v državi in razvoja konjunkturo bomo odselej redno prinašali podatke o produkciji in oddaji premoga v Sloveniji. Redni podatki za vsa država nam, žal, niso dostopni.

V zvezi z normalizacijo razmer na svetovnem tržišču premoga po končanem štrajku angleških rudarjev je tudi produkcija premoga v Sloveniji padla na nivo, ki odgovarja normalnemu razvoju. V rudnikih Slovenije se je v februarju t. l. nakopalo 168.021 ton premoga, v januarju pa 178.108 ton, nampram 184.746 tonam v decembru in 174.075 tonam v novembru 1926.

Kakor znano, je produkcija premoga v letu 1926 znatno nazadovale; šele v zadnjih dveh mesecih pr. l. je dosegla, oziroma prekoračila odgovarjajočo produkcijske številke 1. 1925. V januarju je produkcija znatno zaostala za produkcijo v istem mesecu pr. l. medtem ko je v februarju navzlic absolutnem nazadovanju produkcije prekoračila odgovarjajočo lanskoletno produkcijo za 20.378 ton ali 13.7 %.

Premogovniki so v februarju oddali (v oklepnju podatki za januar): železnicam 82.835 ton (84.496), brodarstvu 632 (262), industriji 43.809 (43.587), raznim strankam 15.424 (15.646); sami so porabili 11.790 (11.782), izvozili pa so 8.619 ton (3240 ton). Celokupna oddaja je znašala 158.111 ton (158.963 ton). Ker je bila produkcijska večja kakor pa oddaja, so se zaloge povečale od 57.985 ton koncem januarja na 67.895 koncem februarja.

Število zaposlenih delavcev se je skrtilo od 9432 v januarju na 9325 v februarju. V ostale je bilo zaposlenih 270 uradnikov in 257 paznikov.

V splošnem se opaža, da so se oddajne možnosti za premog izboljšale, če upoštevamo, da je bilo povečanje produkcije in oddaje koncem pre. leta v glavnem le posledica pomanjkanja premoga na svetovnem trgu.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Pšenica: baška, 76 kg, 2 %, 1 vagon 307.50. Turščica: baška, 6.5 vagona 157.50; sremaka: za junij - julij, Indija, 10 vagonov 167.50. Moka: baška, c.s., 1 vagon 450; baška, c.s., 1 vagon 442.50; baška, c.s., 2 vagona 560. Tendence neizpremenjene.

Zagrebski tedenski sejem (20. t. m.) Dogon je bil manjši kakor pretekli teden. Za vojsko se je kupovalo blago slabše kvalitete po 5 Din kg. Cena sremakom zaklanim svinjam je nazadovale za 25 — 50 par pri kg. Za izvoz se je kupilo le 80 — 40 konj. Cene za kg žive teže: volli domači I. 9-9.25, II. 7.50 — 8.50, volli bosanski I. 7.50 — 8.25, II. 6 — 7.50, bikli 6 — 7.25, krave I. 7-7.25, II. 6 — 8.50, teleta 10 — 12, domače svinje, pitane 14 — 14.50 (sremake zaklane 18.50 do 19), do 1 leta 11 — 11.50 Din. Konji tovarni težki 4000 — 6000, vojni lahki 3000 — 4000 Din; konji za klanje 1.20 — 1.50 za kg žive teže. Krma: seno I. 100 — 125, II. 75 — 100, otava 100 — 125 Din za 100 kg.

Dunajski goveji sejem (19. t. m.) Dogon 2468 komadov; od tega 104 komadi za Jugoslavijo. Kljub povečanemu prometu so se cene krepko držale in mestoma celo malo poskočile. Za kg žive teže notirajo: volli I. 1.55 — 1.80 (izjemno 1.85 — 2.05), II. 1.20 do 1.50, III. 0.90 — 1.15, bikli 1.10 — 1.45, krave 0.75 — 1.25 (1.45), slaba živina 0.55 do 0.80 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (19. t. m.) Tržišče po praznikih zelo rezervirano, ker vse pričakuje zunanjih poročil. V soglasju z budimpeštanskim terminskim tržiščem je bila pšenica nespremenjena. Rž je tendirala čvrsteje. Tudi turščica je bila prijaznejša. Oves je stanovitven. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šillingih: pšenica: domača 42.75 — 43.25, mačarska Tisa (79 do 80 kg) 49 — 49.50; rž: 37 — 37.50; turščica: 24 — 25; oves: domači 29.75 do 30.25.

Prepoved uvoza svinj iz Jugoslavije v Nemčijo. Kakor poročajo iz Berlina, se prepoved uvoza živih svinj iz Jugoslavije v Nemčijo napakno komentira. Ne gre tu za prepoved, ki bi bila naperjena proti Jugoslaviji, temveč za ponovno uveljavljenje splošnih veterinarskih določb za uvoz živine in mesa, ki so potrebne za preprečitev razširjenja kužnih bolezni. Zadeva se bo urenila ob priliki jugoslovanske - nemških trgovinskih pogajanj. Vprašanje bi se dalo rešiti na ta način, da se v Jugoslaviji ustanovijo posebne institucije za pregled živine s sodelovanjem nemških živinodravnikov, kar pa bi bilo mogoče le pri gotovem obsegu izvoza v Nemčijo. Tudi iz Rusije je po trgovinskih pogodbah mogoč izvoz živih svinj v Nemčijo le preko obmejne postaje Sassnitz, kjer pa se morajo vse uvožene svinje po preteku gotove karantenske dobe zaklati.

Tefak udarec za naše jadranske luke. Rešenje, po katerem se povisajo pristajniške takse za 400 %, je izzvalo v naših gospodarskih krogih veliko nezadovoljstvo. Posebno občutno so prizadeta naša pristajništa v severnem Jadranu, ki so morala že pri dosedanjih takсах voditi težko borbo z italijansko konkurenco.

Dostava vagonov v jesenski izvozni seziji. V svrhu zagotavljanja zimvečnega števila vovoz za jesensko izvozno sezijo, je odredila generalna direkcija državnih železnic v Beogradu, da se mora do početka izvozne sezije, t. j. od 1. septembra t. l., prevoz lesa in drv za kurjavo z vsemi sredstvi pospeševati. V času izvozne sezije bo dostavljala železnika uprava za prevoz lesa in drv za kurjavo v lokalnem in inozemskem prometu potrebne vozove leže tedaj, če bo dostava vovoz za druge sezijske predmete popolnoma zagotovljena. Ker je v času jesenske sezije notorično pomanjkanje odprti vovoz za sazijske predmete (premog, eladkorna pesa), je prešla direkcija državnih železnic v Ljubljani Zbornico za trgovino, obrt in industri-

jo, da obvesti o gornjem vse zainteresene, pri čemer pripominja, da generalna direkcija državnih železnic ne bo upoštevala pritožb zaradi nezadostne dostave vovoz za lesne pošiljke v času izvozne sezije.

Informacijska služba za denarne zavode. Udruženje bank v Beogradu se je nedavno obrnilo na Narodno banko s predlogom, da bi se skupno z njo obrazoval odsek, ki bi vršil informacijsko službo za vse denarne zavode v državi. Naloga tega odseka bi bila v tem, da bi zbiral in proučeval podatke o posameznih podjetjih, ki iščejo kredite pri denarnih zavodih. Vse te podatke bi dostavljal ta odsek denarnim zavodom. Do obrazovanja tega odseka do danes še ni prišlo. Sedaj so to akcijo znova pokrenile zagrebške gospodarske organizacije in je Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu predložila Narodni banki obsežno spomenico v tem vprašanju.

Pred izdelavo zakona o bankah. Iz Beograda poročajo, da se je v ministertvu za trgovino in industrijo obrazovala komisija, ki ima proučiti načrt zakona o bankah in bančnih poslovalnicah. V komisiji so sami strokovnjaki.

Konferenca podružnic Državne hipotekarne banke. Novi upravniki Državne hipotekarne banke gosp. Voja Gjurjić je sklical konferenco vseh upravnikov podružnic, na kateri se bo tudi razpravljalo o čimprejšnji ustanovitvi novih bančnih podružnic, predvsem v Ljubljani in v Zagrebu.

Ponovna okrepitev italijanske lire. Lira se je včeraj mednarodno zopet močnejše okrepila. Predvčeršnjim zvečer je končala deviza Italija v Curihu pri tečaju 25.95. Včerajšnji otvoritveni tečaj v Curihu je bil istotako 25.95 za denar. Tekom borznega seansa se je tečaj devize Italija dalje dvigal in je ob borznem sklepu notral 26.325 za blago. Deviza Italija je s tem dosegla včeraj v Curihu višino, ki je ni imela že od l. 1922.

Malo močnejša je bila včeraj v Curihu tudi deviza Bukarešta.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 2 vagonov hrastovega stavbenega materiala; do 27. t. m. glede dobave 3000 kg žebelj za tračnice; do 28. t. m. glede dobave 2000 kg strojnega olja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 7. maja t. l. pri glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu glede dobave košar za sanitetni material; 9. maja t. l. pa glede dobave torb za Rdeči križ; 9. maja t. l. pri ekonomskem odelu direkcije državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznih tiskovin. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Mednarodni velesejem v Budimpešti. V Budimpešti se bo vršil od 30. t. m. do 8. maja t. l. mednarodni velesejem. Posetnikom velesejma, ki imajo velesejmsko legitimacijo, se dovoli 50% popust pri prevozu na naših in madž

Iz življenja in sveta

Marconijev zakonski roman

Izumitelj brezžične telegrafije, ki se je pred dvajsetimi leti ločil od svoje prve žene, se je te dni po težki triletni borbi vnovič oženil z neko Angležinjo, ki je jedva prekoračila svoje 21. leto. Slavni izumitelj je že pred tremi leti imel namen stopiti v novi zakon, toda pojavile so se razne zapreke, ki so ga zadržale. Marconijeva prva žena je bila tudi Angležinja. Pred šestimi leti sta se zakonca razšla, toda na formalno ločitev ni mislil ne ta ne oni. Bržčas bi bilo tudi ostalo pri tem, da se ni Marconi seznanil z mlado damo, ki ga je slednjič takol privedla nase, da je sedaj tudi po cerkvenih postavitvah postala njegova žena.

Največje težave je imel izumitelj z razveljavitvijo prvega zakona. Moral se je tožiti in advokati so ga obrali za težke tisočake. Parkrat je tožbo ustavil, toda stvar se ni dala poravnati z ustavljenjem in jo je bilo treba izpeljati do konca. Ko se je l. 1924, mož zagledal v 18 letno dekle, pa je sklenil, da mora doseči cerkveno ločitev za vsako ceno. To je bilo tem težje, ker se je zdaj začela tej nameri upirati prva Marconijeva žena, ki ni v začetku niti mislila, da bo treba za uničenje te zveze toliko boja in žrtve. V zvezi s to ločitvijo je Marconi celo premišljal, če ne bi kazalo prositi za angleško državljanstvo. Šele njegov odvetnik ga je opozoril, da je tudi v Italiji kraj, kjer se stvar lahko izpelje.

Odločilno besedo v zadevi prvega Marconijevega zakona je izrekla šele papeška stolica v Rimu, ki je najprej proglasila Marconijevo zakonsko zvezo s prvo ženo za neveljavno in izumitelja kot dobrega vernika poročila z 21 letno Angležinjo, ki bo menda ostala Marconiju družica do smrti.

Proces proti ženi tenorista Grosavesca

Dunajska sodna korespondenca poroča, da se bo vršila razprava proti Nelly Grosavescu, ki je iz ljubosumnosti ustrelila svojega moža, najbrže v začetku meseca maja. Morilka se nahaja še vedno v zdravniškem opazovanju. Psihijatri so natančno proučili njeno prejšnje življenje in bodo na podlagi teh zaključkov podali svoje mnenje o njej.

Nelly Grosavescu opisujejo vsi poznavalci kot muhasto, razdražljivo in močno histerično žensko. Znano je, da je imela že s prvim možem hude kontroverze in da se je zahvaliti zgolj službi, da ga ni nekoč ustrelila v afektu, kakor pozneje svojega drugega moža. Na Dunaju vlada tudi za ta proces ogromno zanimanje. Prijateljem sodne dvorane se obetajo po Marekovem procesu nove senzacije.

Senzacionalne vesti o lepri na Dunaju

Dunajski dnevniki so za velikonočne praznike prestrašili svoje bralce s poročilom o dveh primerih lepre. Pri nekem zdravniku se je namreč oglašila žena nekega bančnega ravnatelja, ki je pripeljala s seboj svojega otroka. Sestletna deklica je bila na več mestih pokrita s hrastami, katere je mati prvotno smatrala za navadne izpuščaje, ki jih povzroča mrzlca prebavnih organov. Zdravnik je preiskal hraste z mikroskopom in je izjavil, da ima otrok lepro. Peljal se je takoj na dom bančnega ravnatelja, preiskal tam še drugega otroka in potrdil svojo prvotno izjavo.

Žena bančnega ravnatelja se je tako prestrašila diagnoze, da je še isti dan najela letalo ter se odpeljala s svojima otrokoma v London z namenom, da odda mala bolnika v tamošnji zavod za lečenje lepre. Na Dunaju je nastalo radi tega slučaja razumljivo vznemirjenje. Policija je začela takoj raziskovati, katero letalo je prevzelo omenjene potnike, toda vse ugotovitve so bile zaman. Tudi dunajskemu mestnemu fizikatu ni noben zdravnik prijavil take bolezni.

Šahovsko pismo iz Amerike Dr. Vidmar o sebi. — Capablanca o Vidmarju.

New York, 28. marca. Turnir je končan. Ostal sem na četrtem mestu. Včeraj smo imeli zaključni banket. Dobil sem poleg določene nagrade tudi eno izmed določene nagrade. Dobil sem poleg določene nagrade tudi eno izmed določene nagrade. Dobil sem poleg določene nagrade tudi eno izmed določene nagrade.

Vem, da tudi moji prijatelji doma niso zadovoljni. Vzroke iskati je lahko, pravilnega najti težko. Najbolje je, da prepusim kritiko g. Capablancu, ki je včeraj priobčil v najuglednejšem tujkajnem dnevniku končno svoje mnenje o turnirju. Capablanca pravi: »Dr. Vidmar ni igral v svoji najboljši formi. Pokazal je veliko odpornost silo v težkih pozicijah, toda zato je njegovi igri manjkala neka gotova silnost in fantazija in njegovi začetki partij niso bili vedno na višini. Mi ne dvomimo, da zmore več.«

In na drugem mestu: »Dr. Vidmar se je izkazal kot stari opasni igralec, ki se nenadoma pojavi in resno ogroža drugega in tretjega zmagovalca turnirja. Niemcoviča toče dvakrat zaporedoma in delil bi bil tretji darilo ž njim, da ni izpustil Marshalla v zadnji igri... V navadnih turnirjih ima Niemcovič proti

dasi bi to moral storiti po službenih predpisih.

Vest o lepri je torej najbrže, če ne fantastična vsaj pretirana. Govavost se sicer tu in tam na Dunaju v resnici pojavlja, toda ni se še zgodilo, da bi taka obolenja ugotovili pri malih otrokih, ki so rojeni in žive na Dunaju. Večina mora gre za pasazirje, ki dopotujejo iz Orienta. Ker je potreben za okuženje kontakt, ki je v našem primeru naravnost neverjeten, da ne rečemo nemogoč, je tudi ta stvar precej dvomljiva. In če je tudi kaj bilo na stvari, je verjetno, da je nevarnost za dunajsko prebivalstvo s te strani že odstranjena.

Mož, ki vlada Rumunijo

To ni niti kralj Ferdinand, niti ministrski predsednik Averescu, temveč nekdo drugi — general Nicolaeu, šef rumunske tajne policije. Tisti, ki ga poznajo od blizu, pravijo, da je ta človek edinstven pojav na evropskih dvorih. Ni ga, ki bi se mogel z njim meriti glede moči in vpliva. Kralj Ferdinand ima vanj neomejeno zaupanje.

Nicolaeu je v prvi vrsti odgovoren za življenje in varnost rumunskega dvora. Na njegovo povelje se mora zgoditi vse. On lahko ustavi ves železniški promet, pošto, uvede cenzuro in aretirajo kogarkoli. Če se mu zdi potrebno, lahko veli zapreti vse trgovine in javne lokale: zgoditi se mora vedno vse, kar

ukáže. Na njegov ukaz se napolnijo bukarške ulice s policijo in orožništvom in zasedejo meje goste čete. Ima tudi pravico pregledati vse brzojavke. Proti časopisju je izredno strog in se poslužuje čestokrat drakonskih odredb. Zato se ga boje tudi najbolj ugledne osebnosti in baje celo sam neustrašeni general Averescu.

Mis Helen Wills,

ameriška šampijonka v tenisu, je prijavila svojo udeležbo na wimbledonskem turnirju. Odpotovala bo iz Kalifornije počez kom naslednjega meseca, 14. maja pa se bo ukrcala v New Yorku na ladjo, ki jo prepelje na Angleško.

Nesreča avijatika Byrda

Iz New Yorka poročajo, da je na veliko soboto preskušal avijatik Byrd, ki je lani preletel severni tečaj, svoje letalo »America«, s katerim namerava poskusiti v maju polet iz New Yorka v Pariz.

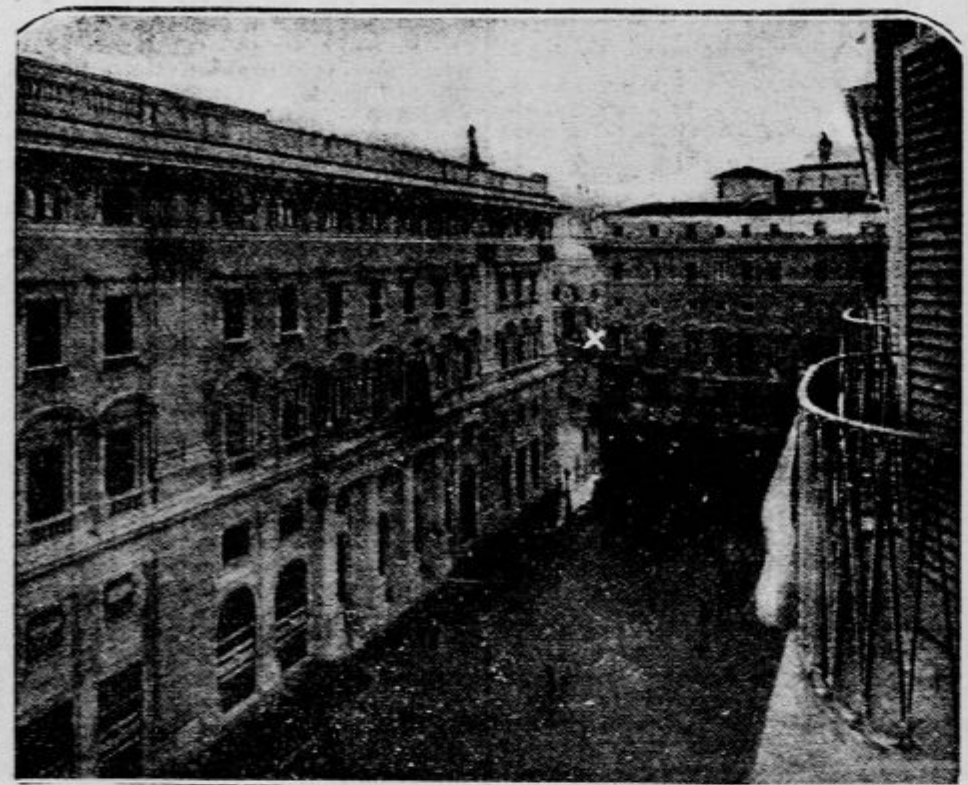
Letalec je preskušal aparat s štirimi tovariši: s poročnikom Bennetom, svojim lanskim spremljevalcem na polarnem poletu, s poročnikom Nevillom, s holandskim inženjerjem Fokkerjem, ki je med vojno Nemcem dobavljal avijone, in s svojim mehanikom.

V začetku je šlo vse v redu. Toda ko je letalo pristalo na tla, se je aparat prevrnil in pokopal pod seboj vseh pet letalcev. Najtežje je prizadet Bennett; zlomilo mu je roko in nogo, nalomilo ključnico in vdrla več reber. Poročnik Neville si je pretresel možgane, komandant Byrd pa si je zlomil levo roko

Zaniboni,

ki je pred dvema letoma hotel usmrtiti Mussolinija in čigar proces se te dni vrši v Rimu.

K Zanibonijevemu procesu

V oradju palača Chigi z balkonom (X), kjer je imel Mussolini govoriti pred množico. Na desni hotel Dragoni, v katerem je Zaniboni najel soboto, da bi streljal na Mussolinija.

slabšim igralcem boljše šanco kot doktor Vidmar, toda v dvoboju smo mnemja, da bi profesor porazil zastopnika Danske.

Proti slabšim igralcem bi Niemcovič dobil marsikatero partijo, katero bi Vidmar samo remiziral, toda medsebojno bi večja trdnost Vidmarjeva in njegova večja iznajdljivost v slabih pozicijah brez vsakega dvoma zmagala.

Mislím, da ima Capablanca prav. Da nisem bil v formi, sem čutil že ob začetku turnirja. Da sem vsled tega pokazal več odporne sile kot nasilnosti je tudi v redu. Zadnji turnirji kažejo tudi, da v istini slabši igrači pokvarijo moje mesto. Zakaj? Bog zna.

Končani turnir je unikum. Igrali smo prav za prav dvoboje po 4 partije. Interesno je, da sem od teh dvobojev izgubil samo enega, namreč proti Capablancu. Niemcovič je izgubil dva. Tako Niemcovič, kakor Aljehin na sta prišla do svojih mest le z zmagami proti zadnjim dvem, Marshallu in Spielmannu.

Na zaključnem banketu smo imeli muzikaličen del prve vrste. Primadona metropolitanske opere je pela glasoviti violinist Rosen je igral. Vendar je banketu občutno manjkalo nekoliko alkohola. Kozarci z ledeno vodo so vendar nekoliko preveč prozaični.

No, imeli smo še drug, intimnejši banket. Povabil nas je znan milijonar, član »Zgornjih 400« New Yorka. To pot je bilo vsega zadosti, mogoče celo preveč. Moje znanec mi je zagotavljal, da je ta mali banket stal preko 1000 dolarjev, in sicer samo za 10 oseb.

Kuriozno je bilo tudi po drugem mitem banketu, da se je s silo prigrabil brzemu turnirju šestih velemojstrov eno čisto slab igralec. Igral je in izgubil vse partije. Zvedel sem šele pozneje zakaj se je tako trgal za batine. Vedel je namreč, da ima naš gostitelj pripravljena darila za 8 udeležencev brzega turnirja. Ne samo to. Vedel je, da so vsa darila enaka: dve buteljke izvrstnega vina in cigare ter cigarete.

Zadnje dneve sem si ogledal muzeje, bil sem v operi, v koncertu, v kinu. Jutri potujem v Pittsfield. Včasih med dnevom se spominim turnirja. Malo neprijetno so vseeno ti spomini, ki so zelo podobni opominom. Saj veste, da ne maram biti četrti na svetu, dokler je pot do prvega mesta odprta. Maroczy, znani stari velemojster je zadnjič rekel: »Če bi hotel Vidmar pustiti tisto neumno elektrotehniko, bi bil lahko prvi na svetu.«

Stvar je treba premisliti. Na vsak način pa bo prihodnjič vseeno dobro skr-

Še danes!

Ona iz varijeteja...

Krasno filmsko delo, ki nam v sedmih dejanjih popolnoma razkriva vse tajne, ljubavi in grehe lepih mladih baletk in njih življenje »Za kulisami varijeteja«. Šampanjec ima veliko moč — denar še večjo... — Lepa Sally in mladi bonvivant Morton. — Nova zvezda, nova žrtve. — Orgije in pustolovne noči. — Lahkomiselnost. — Nevarna avtomobilska vožnja. — Ljubav in ljubosumnost. Velika predstava v varijeteju Alhambra. — V garderobi lepih baletk. — Šampanjec, denar, kavalirji, šarena svetloba močnih žarnic, nove pustolovne noči. itd. itd. — Vse to je sijajno prikazano v sedmih dejanjih življenja za kulisami varijeteja. — Lepi igralci. — Fina režija. — Krasna igra! — Ne zamudite!

Današnje predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Preskrbite si pravočasno vstopnice! — Pri vseh predstavah sodeluje naš priznani prvovrstni umetniški orkester.

Elitni Kino Matica, najudobnejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Prednaznanilo: Senzacionalni vefilm: KOKAIN (Alfred Abel, Asta Nielsen).

v zapestju. Najmanj je utrpel inženjer Fokker, ki je dobil le lahke poškodbe. Zaradi te nezgode bo moral Byrd odložiti svoj polet v Evropo za nedogleden čas.

× Nesreča pri blagosloavljanju katedrale. Pri blagosloavljanju nove katedrale v Laurigi se je zrušil strop in pokopal pod seboj vernike, ki so molili v cerkvi. Poleg mrtvih so izlekli izpod razvalin 30 težko ranjenih in 400 lahko ranjenih oseb.

× Netočni ženin. Newyorški župan Walker je poročil znanega pevca Mihaela Bohnera s pevko newyorške Metropolitanske, Mary Levisowo. Nevesta je čakala na magistratu, ženin pa je zgrešil pravi vlak podzemne železnice in se je radi velike nevroznosti odpravil v napačno smer. S tem je povzročil eno uro zamude in poroka bi se kmalu ne bila vršila. Vsa blede je nevesta cepetala v uradu in čakala, kdaj se odpro vrata. Naposled se je Bohner pojavil in newyorški župan je zvezal nemškega pevca in ameriško subreto.

× Najpopularnejši Nemci v tujini. Berlinski »Achtuhrblatt« je prosil vse glavne urednike velikih listov v 22 različnih državah odgovora na vprašanje, kateri Nemec je danes v inozemstvu najpopularnejši. Rezultat postavljenega vprašanja je bil

Še danes!

tale: Hindenburg je dobil 17 glasov. Stresemann 16, Einstein 3, Gerhard Hauptmann 2, Thomas Mann 2, avstrijski kancler Seipel 2, nemški kancler Marx 1, bivši cesar Viljem 2, prezident nemškega Reichstaga Loebe 1, režiser Maks Reinhardt 1, Breitscheid 1 in Emil Jannings 1. Najpopularnejši je potemtakem Hindenburg. (En glas je dobila tudi filmska igralca Pola Negri, ki pa ni Nemka, nego Poljakinja.)

× Če umre razbojnik... V Chicagu se je vršil te dni pogreb razbojnika, katerega so ustrelili policaji v nekem spopadu. Na zadnji poti so spremljali bandita njegovi tovariši. Bilo jih je 10.000. Za krsto se je peljalo 22 avtomobilov, ki so bili obloženi z venci, za katere so plačali razbojniki 30.000 dolarjev. Bandita so peljali na pokopališče v srebrni krsti in ga položili v grob, kakršnega so deležni le bogatini.

Na morje

za na izlete, letovišča je treba primerne športne obleke. V tem pogledu vam bo trdka DRAGO SCHWAB. Ljubljana, rada svetovala in na razpolago s krasnimi vzorci športnega blaga in s svojimi priznanim modnim ateljejem.

Napoved zatretja jugoslovenskega tiska v Italiji

Trst, 18. aprila.

Tik pred prazniki se je izvedelo, da so se izjavila pogajanja, ki so se še dalje časa vodila v Rimu za končno določitev službenega lista za fašizem v našem Primorju in sicer v smislu, da bi se proglasil za službeno glasilo »Piccolo« in bi torej »Il Popolo di Trieste«, ki je doslej veljal za službeno glasilo fašistične stranke, prenehal, oziroma se združil s »Piccolom«. Tako torej ostane »Popolo« službeno glasilo in v tem svojem svojstvu je »Popolo« objavil v svoji velikonočni številki na uvodnem mestu članek pod naslovom »Sovražno polje«, v katerem napoveduje konec našim slovenskim in hrvaškim listom.

Članek se glasi: »Takoimenovani slovaški iredentizem — kako bridko je, da moramo onečastiti to sveto besedo! — ni nov duševni pokret, temveč je pojav prošlosti, ki hoče oživetiti in se povrniti na pozornico sveta. Prvi igralci so pač res izpremenili obliko, pa so vedno isti, in ko jih gledamo drugega za drugim, se bi nam hotelo vzdikniti: »Glej, glej! Stari služabniki Avstrije, ki so slekli livrje zaradi gospodarske smrti! In vendar imajo pogum, da se kažejo javnemu mnenju v obliki poštenjakov, prizadeh v sveti pravici, mučnikov, trpečih pod tujskim zatiranjem, iredentizmom, hrepenceh po zedinjenju z domovino! In vendar se je ta njihova Južna Slavijska stvarila na tako nesmiseln način, da gotovo nima nikakega primera v velikem modernem narodnostnem pokretu!«

Slovenci in Hrvati, ki so se šteli med najzvestejše podanike Avstrije, so pač zagrizeno sovražili sedanje brate Srbe in so se v teku časov tako specializirali v svojstvu cesarsko-kraljevih podrepanikov, da je njihovo ime postalo istoizotno z avstrijskim žandarjem. Po Vittoriju Venetu (italijanski zmagi v svetovni vojni) so na čudežen način izpremenili dušo in telo ter stvorili novo narodnostno telo, Jugoslavijo, in so se postavili na politično pozornico evropsko, pohlepni po pridobitvah in posesti, izkoriščajoč zase čas, ki si ga je pridobil srbski narod v stoletnih slavnih bojih!

S to predzgodovino je njihov iredentizem pač lahko razumljiv. Listi (italijanski) naše Krajine so že zdavnaj spoznali nezdružljivost obstanka slovaških listov z obmejno pokrajino in so opozorili javno mnenje na to.

Vključu temu pa še obstoja gošče slovaškega tiska, uspeva in se ponosa s tem, da nam izvalno meče v obraz trditve, da štiti

beti za trening, in sicer pošteno, da ne bo potrebno plesati o prvih igrah po vrvi, temveč da bo že o začetku skala pod nogami in šance iste.

Ni mi žal, da sem šel v Ameriko. Videl sem mnogo. Razumem sedaj razliko med Evropo in Ameriko. Kdor to enkrat jasno vidi, ne bo razumel več, da se Evropa trga za grozne ameriške plesce in za neokusno ameriško vedenje. Evropa ima kulturo. Amerika denar. Kulture ni mogoče kupiti, denarja ni mogoče brez nekulturnih činov dobiti v velikih množinah. Dva svetova ležita na obeh straneh Atlantika. Meni se zdi, da je naša stran boljša.

Dr. Milan Vidmar.

Naznanilo.

Kdor želi imeti letos prvovrstno in najmodernejšo slikarstvo, naj oarči le pri trvdki

Ivan Martinc,

sočni slikar in pisar. LJUBLJANA, Poljanska cesta 20

— Konkurenčne solidne cene! —

Vajrove ta moda
Poudre Mon Parfum
Bouriois-Paris

Zdravstvo

O zgodovini sifilide

Od vseh predmetov, s katerimi se bavi zgodovina medicine, ni še nobeden povzročil znanstvenikom toliko truda in izzval toliko nasprotujočih si mnenj, kot je problem izvora sifilide. Med tem, ko nekateri mislijo, da je sifilis že v starem veku obstajal v Evropi, se drugi bolj nagibajo teoriji, da je bila sifilis prenešana iz Amerike. Borba teh dveh naziranj postaja vedno bolj ostra, čim bolj se oddaljujemo času odkritja Amerike po Kristofu Kolumbu. Vpliv zvezd, lakote, poplave, vojne so kot vzroki že davno odpravljeni, tudi Marani, to so iz Španije izgnani židje, niso več odgovorni za postanek lusa. Vendar pa o izvorišču sifilide tudi danes ni mogoče dati točnih podatkov in jih po vsej priliki tudi ne bo mogel. Ostane torej samo vprašanje, da li je sifilis prenešana iz Amerike, ali pa je bila ta bolezen že pred odkritjem Amerike vdomačena v Evropi.

Veliko dejstev govori za to, da so sifilis prinesli k nam genoveški mornarji. Kajti poročila, da je sifilis obstajal v starem svetu že pred odkritjem Amerike, so jako pičla in nezanesljiva. Spisi iz antike govore pač pogosto o znakih kapavice, nikdar pa ne o onih lusa. Nekatera mesta v Horaciovih odah, najdeni instrumenti in slike v ptolomejskih rokopisih dokazujejo obstanek gonoreje v starorimski dobi, med tem ko o sifilisu ni nikjer govora.

Tudi dejstvo, da se je sifilis pojavil 16. stoletja v težki obliki, kar je bilo v zgodovini, to, da gre za sifilis, oči očituje. In to, da je bil, ker je bolezen po preteku nekaj desetletij postala milejša, kar se da razlagati tako, da se je virulenca (jakost) strupa zmanjšala ali pa da prebivalstvo ni bilo več tako sprejemljivo.

Kot bistveni argument trditve o ameriškem izvoru lusa velja dejstvo, da vsebuje kri lame snovi, ki imajo gotovo zdravilno moč proti lusu. Ko sta prišla Cortez in Pizzaro v Ameriko, sta našla tam narode, po katerih je bila sifilidna z lami zabranjena, ker je ta žival posebno občutljiva za sifilis. Tudi novejša ugotovitev, da vsebuje kri lame snovi proti sifilisu, govori za to, da so te živali prestale preje imenovano okužitev.

Tudi na proizvodnji azteške umetnosti najdemo specifično - sifilidne znake, n. pr. sedlo na nosu (Sattelnase) itd. Te slike se nahajajo v narodnih muzejih v Mexico City in New Yorku.

V novejšem času se je pa vendar našlo marsikaj, kar bi govorilo za to, da je sifilis že pred odkritjem Amerike obstajal v Evropi. Najdene kosti, izvirajoče iz kamene dobe, z značilnimi luetičnimi spremembami, kipe in posde iz starega veka so tolačili v tem smislu. V najnovejšem času so se pa našli spisi iz srednjega veka, ki opisujejo z veliko verjetnostjo luetična obolenja. Odo, ki je bil od leta 878. do leta 942. predstojnik samostana Cluny v Burgundiji, biča v svoji latinski pončni pesmi »Occupatio« neizprosno takratno moralno propadlost in govori tudi o spolni kugi, kateri je posvetil sledeče stih: »Ce traja umazana pohotnost tudi samo kratek čas, pripravljamo umirajočim večno pogubljenje. Kateri meso omami, naj z grozo spozna, da je postal žrtev spolne kuge in naj vidi, kako se mu pokvari kri.« Tudi na nekem drugem mestu misli Odo brez dvoma na sifilis: »Vihotapilo se je zlo — že ni več brez nevarnosti — spači obraz in utisne pečat propadlosti. Vsak del telesa lahko popade in ko preide, ostane blesteca plaša.«

Podobno se tolači tudi neko mesto iz »Sermones«, katere je spisal Sextus Armacas, južno - francoski zdravnik iz 11. stoletja, kjer si obiskovalec javne hiše pravi: »Zakaj bi obdel, če (prostitutka) ni okužena. Če nima izrasikov in ne trpi na bolečinah v prsih?« Brez dvoma misli s tem znake konstitucionalne bolezni, ki ne more biti drugega kot lusa. Pa avtor ni poznal samo sekundarnih pojavov lusa, na enem mestu govori celo o znaku podedovane sifilisa (Sattelnase): »Sedaj obiskujejo scholari ostudne borede in se izogibajo svetih mest; ne zadržuje jih ostudno hrčanje, ne polip, ne sedni nosovi.«

Tudi učena samostanska predstojnica HH. dehard von Bingen, ki je živevala v 12. stoletju, govori o »ludih, ki se vdajajo nebrzdani pohoti in pri katerih se pokvari kri in kot posledica tega nastopi splošna oslabelost, pri kateri segnje meso in se koža spremeni v tvore, pokrite s hrastami.« Cello progresivno paralizno, katere sifilistično bistvo so šele v novejšem času dognali, je poznala imenovana svetnica, ki piše: »Pokvarjeni sok povzroči pri nekaterih ljudeh nevidljivi agens, ki preide na možgane in jih okuži tako, da postanejo slabomni in končno popolnoma znane.«

Navedeni primeri pripuščajo vsekakor sklep, da je sifilis obstajal v Evropi že pred odkritjem Amerike. Njen vehementni nastop v prvi polovici 16. stoletja se da razlagati tako, da je vsled premikanja

ogromnih armad prvič nastopila v obliki epidemije. Tako se je razpasla bolezen v Nemčiji in pri nas v času, ko je Karl V. po bitki pri Paviji leta 1525. korakal proti Rimu in so se brezdvoma okužene španske trupe spojile z armado Karla V. Tako mešani oddelki so se vrnili v Nemčijo in posledica je bila epidemija, ki je zahtevala nebroj žrtev. V poznejšem času se je okužila cela Evropa; in to usodopolno razširjanje je dalo povod, da je skoro vsak narod imenoval bolezen po svojem sosednem narodu. V teku časa se je bolezen ublažila tako, da se danes pri pretežnem številu obolelih razvije le polagoma.

Dolgo časa je veljala sifilis kot neozdravljiva. Nbroj zdravil se je uporabljal. Vendar, prej ali slej, so nastopili znaki, ki so opozarjali, da je strup sifilide še v telesu. Leta 1909. je pa Paul Ehrlich odkril salvarsan in tedaj je nastopila nova perioda v zdravljenju sifilide. Kmalu se je izkazalo, da imamo v salvarsanu najučinkovitejše sredstvo za pobiljanje sifilide in učinki vseh narodov priznavajo, da je odkritje salvarsana kulturni čin prvega reda.

Dr. Trauer, Zagreb.

Dopisi

ŠOSTANJ. Saleška podružnica Slov. plan. društva ima svoj letni občni zbor v soboto dne 23. t. m. ob 6. pop. v gostilni Mravljak-Rašter zgoraj z običajnim dnevnim redom. Med drugim tudi sprejem novih pravil. K točni in obilni udeležbi vabi obd.

GUŠTANJ. Ker je letos na dan sv. Jurija nedelja, se bo vršil živinski in kramarski sejem v Guštanju v ponedeljek dne 25. aprila. Ker je ta sejem navadno eden najbolj obiskanih v mešički dolini, se pričakuje tudi letošnje zelo velik obisk.

Župan je končno veljavno podal demisijo na mesto župana in odbornika ter se bo vršila nova volitev župana tekoma 4 dni. — Znam delonaržnež Karl Napotnik, pristojen v občini Guštanju, je bil za eno leto konfirman v domačo občino ter se vsled tega opozarja vsakdo, naj mu ne da podpore in plačila na upanje, ker občina ne odgovarja za nikake stroške več. Istotako se je napravilo tudi z Ano Kraiger, pristojno v občini Guštanju, ki se potika po raznih bolnicah, ne da bi bila bolna ter prosjači pri raznih županstvih za podporo. Vozi s seboj triletnega sinčka, ki ga je odvzela dobrim ljudem, ki so ga hoteli posinoviti. Svari se vsakogar pred takimi ljudmi, posebno pa oblastva, da ne gredo na limanice takim prefriganem. — Podružnica Rdečega križa se prav pridno pripravlja na razstavo v Guštanju, ki se bo vršila v šoli v mesecu juliju. Kdor se ni član, naj se vpiše, ker bo užival potem posebne ugodnosti pri podružničnih prireditvah. Podružnica se tudi mnogo bavi z vprašanjem bolnice ali hiralicne v Guštanju in rešilnega avta. Ako ga dobimo, bo to velikega humanitarnega pomena za občino Guštanj.

RACJE PRI MARIBORU. Tukajšnje Prostov, gas. društvo si je pred kratkim nabavilo avtomobil za prevoz parne brizgalice. S tem korakom je društvo doseglo svojo željo, da se lahko udeležijo uspešnih rešilnih akcij tudi izven domačega kroga, kar je pač dosedaj vsled jako slabih razmer radi vprege bilo dostikrat nemogoče. Izvedbo te akcije je podprla občina Racje z 2500 Din. Mestna posojilnica v Mariboru s 1000 Din in posojilnica v Slivnici s 500 Din. Omenjenim darovalcem se izreka tem potom ponovna zahvala.

Naši onstran granic

V Idriji se je v drugem razredu ljudske šole ukazal otrokom, da morajo tudi na ulici in doma govoriti italijansko in sicer samo italijansko. Kako pa, saj ne znajo! Pa tudi ako bi znali, nima učitelj določati, kako naj govorijo otroci s svojimi starši, marveč je na strani staršev pravica, da določajo za svoje otroke, kaj govorijo izven šole. V kulturnih državah se ta določba staršev vpoštevata tudi v šoli!

Polno sleparjev se podi po gorški deželi. Neovirano hodijo iz kraja v kraj in orožniki jih primejo šele potem, ko so oiganili več ljudi in si nabrali že precejšnje vsote. Bivši finančni stražnik Margari je dolgo časa po tobakarnah pregledoval »licence«, razlagal, da so zapadle in se ponujal za posredovalca med prodajalci in oblastjo. Tako si je napolnil žep z litrami in živel je veselo. Ko so bile njegove sleparije že dovolj občutne, so ga končeno prijeli orožniki. Listi jih hvalejo, da so izvršili »sajamo operacijo«, pa precej pozno, dostavljamo mi.

Dopisni kip načelnika vlade Mussofinija si nabavi občinski urad v Stanjeu na Krasu. Stroške je odobril upravni odbor goriske pokrajine.

Občina Naklo na Krasu ima sedaj svojega zdravnika. Stanuje v Divači. Po stranskega zasluzka bo imel najbrže malo, ker sta v bližini Sežani tudi dva zdravnika. Zdravnik bo dobival od občine seveda stalno mesečno plačo, ki ni majhna. Občina je dobila tudi redarja. Naj bodo pa delali orožniki? Nova upravna ureditev je taka, da mora upravitelj vse slovenske občine.

Slovenski dijak v Rimu. Več srednješolcev, med njimi precej Slovencev iz Tolmina in Gorice, se je peljalo za velikonocne praznike v Rim, da so mogli tam občudovati lepoto in veličino svoje domovine, kakor pišejo fašistični listi. Z asimilacijo drugorodcev se Italijanom silno mudi.

V Brestovici na Krasu postavijo spomenik italijanskemu karabinjerju. Prispevala bo tudi občina. Upravni odbor goriske pokrajine je dotični znesek odobril.

Stalna padanje tržaškega prometa. Meseca marca je bilo v tržaškem pristanišču skupnega prometa 4.473.679 kvintalov, lani v marcu 4.612.044, torej za 136.365 kvintalov manj. Promet od januarja do konca marca t. l. izkazuje znižanje za 721.454 kvintalov napram enaki dobi lanskega leta. Promet pada mesec za mesecem. Če pojde tako naprej, bo končnoletna bilanca tržaškega pristanišča katastrofalna.

Naročila in vse dopise, ki se nanašajo na oglasni oddelki, pošiljajte na: **Mali oglasi**, Ljubljana, Priljubljana 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in socialne namene obsejajo: vraka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—. Pristojbina za sifro Din 3.—.

Obiri

Kolesa in šivalne stroje
nudi najceneje Nardin in drug. Poljska cesta 31. Izvaja vna popravila. — Oglejte si zalogo in ceno predno kje kupite. 12290

Anton Fuchs, klepar
Ljubljana, Krifevniška 6
izvaja in popravlja stroje, kije, kije in kije. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra«. 12294

Dvokolesa
popravlja najbolje, najhitreje in v najkrajšem času. Nunska ulica 2. 82

FRANCUJAN
krovnost in zaloga strednih potrebščin
Ljubljana-Galljeva 9. 105

Avtomobil
Tovorni avto
1-1/2 tonni, dobro ohranjen, dobre znamke, kupimo v breskovi ulici »Jutra« v Mariboru pod »Auto 10«. 12290

Motorno kolo
D. K. W. 1 1/2 HP, s novimi okvirjem, najnovjšega tipa in s novo garnituro, v breskovi ulici »Jutra« v Mariboru pod »Auto 10«. 12290

Službe
dobe
Čevljarski delavci!
Nala (tovarna potrebuje po enega spretnega in dobrega delavca za čevljarsko strojno delavnico — in sicer: strojnega cvikarja za stroj za cvikanje — (Zwickmachine), skobelnikarja za pete (Absatzmaschinen) in skobelnikarja za pete (Absatzmaschinen), preševalca za preševalnico (Druckmaschinen), robnega skobelnikarja za robniki skobelniki (Schmittfräsmaschine), delavko k stroju za rinitice, avtomatični aparat (Gummimaschine).

Stalno delo za dalj časa. Več po običajni radionica Dusan Pantič, Beograd, Dalmatinska ulica br. 115. — Nastop takoj. 12290

2 učenci za pletiti sprejemni takoj. — Istotam napredaj. 12276

2 pletilna stroja
nova, in sicer 60/8 in 50/9. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12276

Vajenca
s plačo sprejme Anton Fuchs, kleparstvo, Krifevniška 6. 12271

Kontoristinjo
ne pod 24 let staro, izurjeno v vseh pisarni, podliti, lepo pisarico, ki govori nemško in slovensko, sprejemne. Ponudbe s zahtevno plačo poleg prehrane in stanovanja v hiši na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zahtevno«. 12276

Krojaška vajenca
sprejme takoj Anton Fuchs, Sv. Petra cesta 14. 12290

Vzgojiteljico
perfektno nemško govorečo, katere ljub otroke — sprejemne k 4 letni deklici. Ponudbe s preprosto plačo in plačilnimi zahtevki pošiljajte na oglasni oddelki »Jutra« pod »Belokrajina«. 12177

Gospodično
sprejemne k 2 otrokom. Prednost imajo one, ki znajo šivati. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Gospodično«. 12290

Gospodično
kavale, ki bi se mogla samostojno voditi trgovino, sprejemne. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Kavale«. 12291

Fotografskega pomočnika
(laboranta) iščem. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Fotografija«. 12217

Črkoslikarja
za delo skoraj celo leto sprejme Ivan Rubinšič na Sisku. 12245

2 prvovrstni likarici
s dolgoletno prakso sprejemne na Beograd za moj kmetijski parni zavod. Nastop takoj. — Dobro izveščane plačane po 40 Din dnevno. Slišna stalna. Obrat Jemlje. — Beograd, Kralja Milana br. 7. 6937

17letna deklica
bi se rada naučila šivati. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi »Jutra« v Mariboru. 12293

Restavr. kuharica
išče službo. Naslov pri posredniku »Jutra« v Mariboru. 12291

Mladenec
27 let star — išče službo v kakem skladišču, trgovini ali kot sluga. Imamo lastno kolo. Razpolaga s nekaj tisoč Din kavarje. — Dopisne na oglasni oddelki »Jutra« pod »Vesten 69«. 12197

Notarski uradnik
s večletno prakso — vešč strojepljati, šiti službo v kakem notarski ali odvetniški pisarni. Nastop takoj. — Osebnostne podatke pošiljajte na oglasni oddelki »Jutra« pod »Mariliv 122«. 12211

Začetna natakarica
išče službo. Ceneje ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Začetnica«. 12294

17letna deklica
bi se rada naučila šivati. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi »Jutra« v Mariboru. 12293

Restavr. kuharica
išče službo. Naslov pri posredniku »Jutra« v Mariboru. 12291

Mladenec
27 let star — išče službo v kakem skladišču, trgovini ali kot sluga. Imamo lastno kolo. Razpolaga s nekaj tisoč Din kavarje. — Dopisne na oglasni oddelki »Jutra« pod »Vesten 69«. 12197

Notarski uradnik
s večletno prakso — vešč strojepljati, šiti službo v kakem notarski ali odvetniški pisarni. Nastop takoj. — Osebnostne podatke pošiljajte na oglasni oddelki »Jutra« pod »Mariliv 122«. 12211

Začetna natakarica
išče službo. Ceneje ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Začetnica«. 12294

17letna deklica
bi se rada naučila šivati. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi »Jutra« v Mariboru. 12293

Restavr. kuharica
išče službo. Naslov pri posredniku »Jutra« v Mariboru. 12291

Mladenec
27 let star — išče službo v kakem skladišču, trgovini ali kot sluga. Imamo lastno kolo. Razpolaga s nekaj tisoč Din kavarje. — Dopisne na oglasni oddelki »Jutra« pod »Vesten 69«. 12197

Cevljar. pomočnika
za boljša dela sprejemne takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12217

Gradbenega tehnika
verzijskega, s absolutno srednjo tehnično šolo, tudi začetnika, sprejemne takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12294

Plačilnega natakarja
s kavale sprejemne za večje kavarne in gostilne. — Ponudbe pod »Visoki anđalima« na oglasni oddelki »Jutra«. 12194

Natakarice
izveščane, sprejemne večje restavracije v Jagodini — Šumadiji. Ponudbe s navodno dosedajne prakse, starosti itd. na oglasni oddelki »Jutra« pod »Natakarice«. 12290

Tašurick
Spretno šiviljo
za oblačila sprejemne na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12294

Pletilja
sprejemne delo negavice na dom po zelo niski ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12219

Zastopnike
in zastopnike sprejemne za vso državo. Nudi se jim visok zaslužek. Razen tega dobi vsak zastopnik posebno nagrado. — Glavno naslovo Jugo Fortuna. Gospodarska ulica št. 9/1. 12212

Službe
iščejo
Skladiščnik
žel premisliti službo. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Skladiščnik«. 12290

Gospod
s 6 razredi gimnazije, zmožen slovenskega, nemškega, srbohrvaškega, albanskega in italijanskega jezika, grškega jezika, izkušen šofer, zmožen mehničnih del, išče službo korespondent, zastopnika ali kofera. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Prvi junij«. 12272

Krepak mladenič
išče pošteno rodbino, vešč tudi nemščine, se želi učiti mesarstva. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12290

Boljša gospodična
s znanjem več jezikov in daljšo bolnišniško prakso, išče službo v kakem zdravilišču, gre tudi kot laborantinja in sv. sprajne tuje službe gospodinjice. Ponudbe prosi na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zahtevno«. 12148

Kuharica
išče službo k boljši družini ali kot samostojna gospodinja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12295

Šofer
izprašan, išče službo za takoj. Vešč tudi elektr. in drugih strojnih panog. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod »Politen 1«. 12296

Službo sobarice
išče deklica pri boljši družini, najraje v Mariboru ali Murski. Soboti. Nastopi 1. ali 15. maja. Pisane ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Sobarice 92«. 12292

Trg. pomočnik
specijalno stroko, izobražen, išče službo v mestu ali večjem trgu. Gre tudi za potnika. Dopisne na oglasni oddelki »Jutra« pod »Vesten 1000«. 12213

2 šivilji
dobro izurjeni, iščejo stalno službo. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Dobro izurjeni«. 12211

Začetna natakarica
išče službo. Ceneje ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Začetnica«. 12294

17letna deklica
bi se rada naučila šivati. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi »Jutra« v Mariboru. 12293

Restavr. kuharica
išče službo. Naslov pri posredniku »Jutra« v Mariboru. 12291

Mladenec
27 let star — išče službo v kakem skladišču, trgovini ali kot sluga. Imamo lastno kolo. Razpolaga s nekaj tisoč Din kavarje. — Dopisne na oglasni oddelki »Jutra« pod »Vesten 69«. 12197

Notarski uradnik
s večletno prakso — vešč strojepljati, šiti službo v kakem notarski ali odvetniški pisarni. Nastop takoj. — Osebnostne podatke pošiljajte na oglasni oddelki »Jutra« pod »Mariliv 122«. 12211

Začetna natakarica
išče službo. Ceneje ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Začetnica«. 12294

17letna deklica
bi se rada naučila šivati. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi »Jutra« v Mariboru. 12293

Restavr. kuharica
išče službo. Naslov pri posredniku »Jutra« v Mariboru. 12291

Mladenec
27 let star — išče službo v kakem skladišču, trgovini ali kot sluga. Imamo lastno kolo. Razpolaga s nekaj tisoč Din kavarje. — Dopisne na oglasni oddelki »Jutra« pod »Vesten 69«. 12197

Notarski uradnik
s večletno prakso — vešč strojepljati, šiti službo v kakem notarski ali odvetniški pisarni. Nastop takoj. — Osebnostne podatke pošiljajte na oglasni oddelki »Jutra« pod »Mariliv 122«. 12211

Začetna natakarica
išče službo. Ceneje ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Začetnica«. 12294

17letna deklica
bi se rada naučila šivati. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi »Jutra« v Mariboru. 12293

Restavr. kuharica
išče službo. Naslov pri posredniku »Jutra« v Mariboru. 12291

Mladenec
27 let star — išče službo v kakem skladišču, trgovini ali kot sluga. Imamo lastno kolo. Razpolaga s nekaj tisoč Din kavarje. — Dopisne na oglasni oddelki »Jutra« pod »Vesten 69«. 12197

Notarski uradnik
s večletno prakso — vešč strojepljati, šiti službo v kakem notarski ali odvetniški pisarni. Nastop takoj. — Osebnostne podatke pošiljajte na oglasni oddelki »Jutra« pod »Mariliv 122«. 12211

Začetna natakarica
išče službo. Ceneje ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Začetnica«. 12294

17letna deklica
bi se rada naučila šivati. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi »Jutra« v Mariboru. 12293

Restavr. kuharica
išče službo. Naslov pri posredniku »Jutra« v Mariboru. 12291

Mladenec
27 let star — išče službo v kakem skladišču, trgovini ali kot sluga. Imamo lastno kolo. Razpolaga s nekaj tisoč Din kavarje. — Dopisne na oglasni oddelki »Jutra« pod »Vesten 69«. 12197

Notarski uradnik
s večletno prakso — vešč strojepljati, šiti službo v kakem notarski ali odvetniški pisarni. Nastop takoj. — Osebnostne podatke pošiljajte na oglasni oddelki »Jutra« pod »Mariliv 122«. 12211

Službo kletarja
iščem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12229

Angleščino in klavir
poučuje po 10 Din uro dober učiteljica. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Hitri uspeh«. 11693

Prodajam
2 brivski toaleti
kompletne, s 12 predali za akeno, prodajam po zelo niski ceni. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 12277

Klub-garnitura
zeleni pelmeči, skoraj nova, poceni napredaj. Naslov v oglasni oddelki »Jutra«. 12295

Damsko kolo
poceni napredaj. Pojavnila v oglasnem oddelku »Jutra«. 12292

Rabljeno pohištvo
in kuhinjsko opremo, tudi posamezno poceni prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12294

Pomladanski plašč
popolnoma nov, ugodno napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12294

Otroški voziček
nov, poceni napredaj v Kaločvorski ulici št. 8. 12297

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

Komaj je angel izrekel te besede, je izginil in v sobi, ki je bila pravkar še temna, je mahoma spet zagorela luč. Menih se je pobral; kakor blazen je planil tja, kjer je videl nebeškega sla. Toda ujel je samo zaveso, ki je pokrivala goli zid. V zidu ni bilo nikakega izhoda!...

»Za Boga, gospa,« je kričal, otiraje si mrzli znoj, ki mu je curkoma drl po brazu, »recite, ali niste ničesar videli med tem, ko je bilo v sobi tema?«

»Tema?« se je začudila Favsta. »Osvetlite se, gospod menih. Luč ni ugasnila niti za trenutek!«

»Kaj! Ni se stegnili? Vobče ne?«

»Vobče ne...«

»In tu, pred to zaveso, niste videli nikakega zračnega bitja?«

»Nikogar in ničesar razen vas, gospod menih...«

»Bog prizanesi moji pameti!« je zastokal Jacques Clément.

»Ne bojte se! Prizanašal ji bo, dokler bo služila Njegovi volji.«

»Kaj naj storim?« je vzkliknil mladi menih. »Povejte!«

V tem se je zdajci spomnil angelovih besed. Spet je pokleknil pred Favsto, sklonil čelo do tal in zamrmral:

»Vem, vidim, verujem, da ste najvišja Pastirica! Imejte usmiljenje z menoj!«

»Usmiljenje?« je rekla Favsta s čudnim poudarkom. »Zakaj?«

Usmiljenje z vami, izbrancem božjim, dobočnim, da izvrši veliko, osvobodilno dejanje?«

»Mar veste?« se je stresel menih.

»Angel vam je prinesel bodalo, enako temu, ki sem vam ga pravkar pokazala. Dal vam ga je, da z njim ubijete Henrika Valoiskega...«

»Toda je vendarle dovoljeno umoriti kralja?« je strastno vprašal menih.

»Kako ne bi bilo, ako je kralj zločinec!«

»In odvezo dobim? Popolno odvezo?«

»Dana vam je!« je svečano odgovorila Favsta.

To reki je blagoslovila vzdignila desnico in izrekla svetotajstvene besede.

»Vstanite!« je velela nato. »Oboroženi ste, bodite tudi točni in hrabri... Pereat iste!...«

»Vladarica,« je rekel menih z drhtečim glasom, »čul sem in razumel sem... Kakšna so vaša navodila?... Šibak sem in sam sem; kako naj ga dosežem?«

Favsta je pomislila.

»Pojutrinjem,« je rekla čez čas, »se odpravi v Chartres velika procesija, da ponese kralju pritožbe pariškega ljudstva. Nihče se ne bo čudil, ako se ji pridružite. Skrijte se med množico, molite in mislite na to, da nosite s seboj besedo božjo in je vaša pot za blagor nove Cerkve.«

»In ko dospem v Chartres?«

»V Chartresu vas bom vodila jaz... razen ako bi Bog spet poslal angela...«

* Pogine naj!

»Angela!« se je zdrnil Jacques Clément. »Toda ga bom videl?«

»Mislim, da ga utegneta videti, ako ne v zračni, pa vsaj v telesni podobi.«

»Kaj, gospa!« se je zavzel Jacques Clément in nezaupno pogledal Favsto. »Ali mar poznate njegovo telesno podobo? Odkod jo poznate?«

»Videla sem jo, kakor vi, samo da pri drugih prilikah in na drugih krajih... Ako pravim, da utegneta srečati angela v telesni podobi, je s tem rečeno, da se v Chartresu bržkone sestaneta z vojvodinjo de Montpensier.«

Menihovo blede čelo je pobagrenelo. S spušenimi trepalnicami, da bi prikril ogenj svojih oči, je zajecjal edino besedo:

»Marija!...«

Favsta se je blede nasmehnila.

»Toda svarim vas,« je povzela čez čas. »Kakor morate neomejeno zaupati angelu, kadar se vam prikaže v nebeški podobi, tako se čuvajte njegove zemeljske dvojnice...«

»Marije naj se čuvam?« je zamrmral menih.

»Ali vas ni že poizkusila zavesti v smrtni greh? Ali ne koprnite po njej z vso silo in sladkostjo prepovedane strasti?«

Jacques Clément je komaj dihal.

»Usmilite se, vladarica!« je jeknil z usihajočim glasom. »Ne morem si misliti, kateri čudež vam je odkril to skelečo resnico mojega srca, toda...«

»Ne govoriva o tem,« ga je prekinila Favsta z izrazom blage prizanesljivosti. »Še enkrat: čuvajte se vojvodinje Montpensierske! Moja dolžnost je, da vas posvarim...«

»Zakaj me svarite, vladarica? Zakaj naj se je čuvam?« je obupno ponovil menih.

Delovanje soli sv. Roka za kopeli nog

Raztopimo li manjšo količino soli sv. Roka za noge v topli vodi dobimo vodo, nasičeno z oksigenom, ki izredno ublažuje deluje na bolno nogo ter ustavlja boli, povzročene s pritiskom čevljev. Leči tudi najtrdovratnejše ozeblinice ter trganje, povzročeno z ozeblino ter vsako rano na nogi. Po daljšem mehčanju postanejo kurje oči in trda koža tako mehki, da se morejo odstraniti brez noža in britve. Docela je sigurno, da sol sv. Roka tudi nazapuščene noge popolnoma v red postavlja. Tesni, četrtni novi čevlji, postanejo tako udobni, kakor da ste jih več let nosili. Morete hoditi kolikor Vas je volja, morete cele ure stati na enem mestu, ne da občutite tudi najmanjšo bol ali utrujenost. Veliki zavitek soli sv. Roka za kopeli nog stane Din 16.— Dobiva se v vsaki lekarni. — Ako ga tam ne dobite, obrnite se na:

Glavno zastopstvo za SHS:
Nada drogerija Kolar in Gabrić,
Sabotica, Strossmayerova ul. 2. Tel. 637.
ili na
drogeriju »SANITAS«, Ljubljana, depot za Slovenijo.

Jajca za valenje

pristnih, importiranih, velikih, rumenih, angleških

Orpingthton kokoši
se dobijo po 10 Din komad pri
F. ADAMIĆ, Ljubljana, Poljanska cesta 17.

Kokoši so kupljene na razstavi v Londonu ter stane vsaka kokoš 500 Din. — Pošiljajo se tudi po poštne povzetju.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi

RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova cesta 9, nasproti carniarnice. — Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Prostovoljna javna dražba

skoraj nove spalnice, jedilnice (alt-deutsch), oblačil oglekala, pisalne mize, velikih štampilatorjev, 2 mlinov za moko, gramofon, avtomata s 30 ploščami, rezljane sedežne garniture, okvirjev in raznih drugih predmetov se bo vršila dne 23. 24. in 25. aprila, vsak dan ob 9. uri dopoldne. Borštnikov trg števil. 8. I. 4927-a

ZAHVALA.

Vsem, ki ste me tolažili in sočustvovali z menoj in na katerikoli način prihiteli na pomoč v najtežji bolezni, ko me je tako prežgodel za vedno zapustila moja preljubljena žena

Josipina Purič

izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so spremlili drago pokojnico na njeni zadnji poti, posebno pa cenim družinama Strinbergerjevi in Guštinovi za darovane vence.

Ljubljana, 19. aprila 1927.

Posebni oddelki za gospode

Svetu em Vam da si naročite

PUCH-kolo

ki je najboljši!
Dobli se po solični ceni in tudi na obroke le pri trdki

IGN. VOK, LJUBLJANA
Tavčarjeva ulica 7.

Preporoča se

MAST znamke I.P.

lastni izdelki trdke:
Evald Popovič, Ljubljana
Cena nizka, blago izborna.
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg

PREKAJENO MESO
vedno v zalogi po izvanredno nizki ceni

Kopališče DARUVAR

radioaktivni topli izvori 38 do 50° C. Najuspešnejše zdravljenje: ženskih boleznih, revmatizma, podagra, išiasa, slabokrvnosti in splošne slabosti.

Celo leto odprto. Ugodno letovje. — Zmerne cene. — Ugodne železniške zvezje!

Izven glavne sezone znatni popusti! Zahtevajte prospekte od Ravnateljstva kopališča.

ZAHVALA.

Povodom nepričakovane smrti našega iskreno ljubljenega soproga oziroma sina, brata in svaka, gospoda

Franca Leskovarja

posestnika, mesarja in gostilničarja

čutimo dolžnost, da izrekamo pristožno zahvalo vsem onim, ki so nam v dneh njegovega mučnega trpljenja, ter ob njega smrti stali sočustvujoče ob strani. Posebno pa se zahvaljujemo pred. g. župniku iz Sp. Poljskave ter g. županu za tolažilne besede pri odprtem grobu, sl. pevskemu društvu v Pragerskem za ganljivi žalostinki, sl. Gasilnemu društvu za korporativno udeležbo ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za krasno cvetje in slednjič vsem onim, ki so blagega pokojnika spremlili v tako velikem številu na njega zadnji poti.

Pragersko, dne 20. aprila 1927.

LJUDMILA LESKOVAR, soproga, in vsi ostali sorodniki.

Žarnice

dokler traja zaloga
Slavo Kolar.

Črkoslikarskega pomočnika

samostojnega sprejme v sta'no službo

Desider Löwenberger, NOVI SAD, Laze Musičke ul. 34

Em. Fischer,

Zagreb, Sudnička ulica 3/11
dobavlja drobnole, dele za drobnole, posrednika, kralje stroje, gramofone, gramofonske plošče ter gramofonske žoge po najnižjih cenah. — Mehanski popusti! Zahtevajte voliki brezplačni katalog ter pošljite znamko za Din 5.— na poštarnico

Nabavite si kolo po Vašem okusu

iz svetovno znane največje in najstarejše tvornice Evrope

Peugeot

(letna produkcija 250.000 komadov)

ki se najmoderneje in najpreciznejše izdelujejo iz materijala nenadkrnjive kakovosti. Samo taka tvornica, ki pridobiva sirovine iz lastnih virov in ki sama izdeluje vse sestavne dele, vam lahko nudi kvaliteten blago po res solidnih cenah.

Glavna zaloga in samoprodaja biciklov in motociklov

»PEUGEOT« za celo Jugoslavijo

ERIK BREUIL, CELJE št. 50.

Nekatere izmed tip, ki vam jih priporočamo:

- P 7 „PEUGEOT model COURSE“: Okvir in blatniki rumeni, temnordeči ali zeleni, ročni vijaki na obeh kolesih, obroči ob straneh ponikljani, pnevmatika „DUNLOP“, dve žični zavori, dve prestavi, prosti tek, ročni gumijasti, zračna sesalica in usajata torbica s kompletnim priborom.
- P 8 „PEUGEOT model TOUR DE FRANCE“: Isti opis kot pri P 7, samo z izrazitim, pregibljivim, športnim, dirkalnim vodom.
- P 9 „PEUGEOT SPORT“: Isti opis, kot pri P 7, samo z varovalcem verige.
- P 10 „PEUGEOT DIRKALNO KOLO“: Isti opis, kot pri P 7, samo brez blatnikov, z lesenimi obroči in tabularji.

Vsa kolesa z enoletno garancijo.

Vse vrste sportni bicikli motocikli, njih nadomestni deli ter oprema vedno v zalogi.

Ceniki gratis franko!

Ceniki gratis franko!

NAŠA ZASTOPSTVA: Ljubljana: Tehn. komerc. družba, Tavčarjeva 6; Kranj: Ign. Majnik, mehanična delavnica; Kamnik: Kregar & Fajdiga; Bled: Franc Satori; Novo mesto: Alojzij Skedelj, mehanična delavnica; Maribor: Divjak & Gustinčič, Glavni trg; Ptuj: Josip Prosnik; Slovenjgradec: Jakob Tišler; Vransko: Štefan Lamut, Čepelje.

Dr. Alojz Krautberger

zobozdravnik v Zalcu

zopet redno ordinira v poslojpu prejšnje Delniške pivovarne v Zalcu

Stres poštenega obredila.

Kratki pogrebni svobod

Potrjim svoem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežujo vest, da je naša srčno ljubljena soproga, mamica, stara mamica, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

Kati Fiala roj. Bevc soproga kavarnarja

včeraj, dne 19. t. m. po dolgi, trpljenjapolni bolezni nenadoma odšla v večnost.

Pogreb, nepozabne se vrši v četrtek, dne 21. aprila 1927 ob 4. uri popoldne v Vikrčah pod Šmarno goro, nakar se prepelje pokojnica na pokopališče k Sv. Križu v Ljubljano, kjer jo po blagoslovitvi ob pol 6. uri popoldne položimo k večnemu počitku.

Prosimo tihega sožalja!

Vikrče-Ljubljana, 20. aprila 1927.

Jan Fiala, soproga.

Poldi Kraker, hči.

Josip Kraker, zet.

Werner, Jana, vnuka, in ostalo sorodstvo.